

Hjørring Kommune

Miljøgodkendelse af kvægbruget på Vråvej 550, 9760 Vrå

– udvidelse fra 285,07 DE 492,36 DE

§ 12

Lov nr. 1572 af 20.
december 2006 om
miljøgodkendelse mv.
af husdyrbrug

Dato for gyldighed

30. september 2010

Miljø- og naturkontoret
Jørgen Fibigersgade 20
9850 Hirtshals
Telefon 72 33 67 30
teknik-miljoe@hjoerring.dk
www.hjoerring.dk

Indholdsfortegnelse

1.	Resumé og samlet vurdering	3
1.1.	Miljøgodkendelsens omfang	3
1.2.	Offentlighed	4
1.3.	Klagevejledning m.v.	4
1.4.	Gyldighed	4
2.	Generelle forhold	5
2.1.	Beskrivelse af virksomheden	5
2.2.	Meddelelsespligt	5
2.3.	Revurdering af miljøgodkendelsen	5
2.4.	Ophør	5
3.	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	6
3.1.	Afstande til beboelser, fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.	6
3.2.	Placering i landskabet	6
4.	Husdyrholdet og produktionsforhold	8
4.1.	Husdyrholdet og staldanlæg	8
4.2.	Ventilation	12
4.3.	Fodring	12
4.4.	Ensilage	12
4.5.	Energi og vandforbrug	12
4.6.	Spildevand herunder regnvand	13
4.7.	Affaldshåndtering	13
4.8.	Driftsforstyrrelser eller uheld	13
5.	Gødningsproduktion og -håndtering	14
5.1.	Gødningstyper og mængder. Overblik	14
5.2.	Flydende husdyrgødning	14
5.3.	Fastgødning inkl. dybstrøelse	15
6.	Gener fra husdyrbrugets anlæg	16
6.1.	Lugt	16
6.2.	Fluer og skadedyr	16
6.3.	Støj fra anlægget og maskiner	16
6.4.	Transport	17
6.5.	Støv fra anlæg og maskiner	17
6.6.	Lys	17
7.	Bedriftens påvirkninger af natur og miljø	18
7.1.	Ammoniakfordampning og naturområder	18
7.2.	Oversigt over bedriftens udbringningsarealer	19
7.3.	Vandløb og søer	21
7.4.	Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag II & IV arter)	21
7.5.	Fjord og hav	21
7.6.	Grundvand	22
8.	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	22
9.	Alternative løsninger og 0-alternativet	23
9.1.	Alternativer og 0-alternativet	23

10. Bilag	25
Bilag 1. Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger).....	25
Bilag 2. Detaljeret vurdering af påvirkning af naturområder.....	28
Bilag 3. Oversigtskort fra beredskabsplanen.....	35
Bilag 4. Transportveje.....	36
Bilag 5. Notat om Standardsædskifter og referencesædskifter.....	37
Bilag 6. Udtalelse fra Brønderslev Kommune.....	38

1. RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1. Miljøgodkendelsens omfang

Bo Skovbjerg Nielsen har ansøgt om en miljøgodkendelse for udvidelse af kvægproduktionen fra 285,07 DE til 492,36 DE¹. I forbindelse med udvidelsen skal der bygges en ny ungdyr- og goldstald, to ekstra køresiloer, en tilbygning til foderladen samt en ny gylletank på 3000 m³. Den nye stald laves med gardiner i siden og taget i gråt eternit eller med grå stålplader.

Miljøgodkendelsen omfatter alle dyrkningsarealer tilknyttet CVR nr. 21365033

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Hjørring Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 17. december 2009.

Hjørring Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse af kvægproduktionen på Vråvej 550, 9760 Vrå i henhold til de gældende regler². Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende **vilkår**:

- Gyldighed (*vilkår 1.4.1*)
- Ophør (*vilkår 2.4.1*)
- Beplantning langs Vråvej (*vilkår 3.2.1*)
- Gyllebeholder fjernes efter endt anvendelse (*vilkår 3.2.2*)
- Husdyrholdets sammensætning (*vilkår 4.1.1*)
- Indretning og drift af staldanlæg (*vilkår 4.1.2 til 4.1.6*)
- Placering af markstak med ensilage (*vilkår 4.4.1 og 4.4.2*)
- Vask af maskiner, redskaber m.v. (*vilkår 4.6.1 og 4.6.2*)
- Anvendelse af gyllevogn med påmonteret pumpe (*vilkår 5.2.1*)
- Placering af markstak med komposteret dybstrøelse (*vilkår 5.3.1 og 5.3.2*)
- Maksimale støjgrænser (*vilkår 6.3.1*)
- Sædskifte med et maksimalt udvaskningsindeks (*vilkår 7.2.1*)
- Yderligere efterafgrøder i sædskiftet (*vilkår 7.5.1*)

Nogle af vilkårene i denne miljøgodkendelse kræver registreringer på bedriften og dokumentation. En samlet oversigt over krav til egne registreringer og dokumentation er gengivet her:

- Til dokumentation for, at vilkår vedr. sædskifter og efterafgrøder er overholdt skal opbevares: gødningsregnskaber og ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen m.v..
- Logbog, servicefaktura eller lignende, der dokumenterer, at skraberen i den ansøgte stald er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbogen med angivelse af årsag og varighed
- Den ovennævnte dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

¹ De angivne DE er opgivet i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen nr. 1695 af 19.12.2009 med efterfølgende ændringer.

² Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – i resten af teksten blot kaldet "husdyrgodkendelsesloven" samt Lov om miljøbeskyttelse jf. lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006.

Den nævnte dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.

Der skal gøres opmærksom på, at kommunen har direkte adgang til CHR-registeret, til gødningsregnskaberne og til ansøgninger om tilskud efter enkeltbetalingsordningen m.v.

Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappere end vilkårene i denne miljøgodkendelse.

1.2. Offentlighed

Ansøgningen blev offentliggjort den 23. juni 2010. Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen.

Udkast til miljøgodkendelse blev den 19. august 2010 udsendt til høring hos naboer og andre beboere indenfor en beregnet konsekvenszone, samt skønnede parter i sagen, ansøger selv og en række organisationer, der har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 6 uger frem til og med den 30. september 2010.

Der indkom ingen bemærkninger, der gav anledning til justering af projektet.

Den endelige miljøgodkendelse bliver offentliggjort i uge 41 med en klagefrist til den 10. november 2010. Eventuelle klager vil blive videresendt af Hjørring Kommune til Miljøklagenævnet.

1.3. Klagevejledning m.v.

Ansøger selv kan påklage kommunens afgørelse – dvs. denne miljøgodkendelse - indtil 4 uger efter offentliggørelsen. Det samme kan enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagen samt en række foreninger og organisationer m.v.

En klage skal være skriftlig og skal være modtaget i Hjørring Kommune senest den 10. november 2010 inden kontortids ophør. En klage indsendes via e-mail: teamlandbrug@hjoerring.dk eller til adressen: Hjørring Kommune, Natur- og miljøkontoret, Jørgen Fibigersgade 20, 9850 Hirtshals.

Godkendelsen må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Hvis der klages over godkendelsen, kan den ikke udnyttes før klagesagen er afgjort. Miljøklagenævnet kan dog bestemme andet.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. En retssag skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

1.4. Gyldighed

Vilkår:

- 1.4.1. Udvidelsen skal være gennemført inden 4 år fra godkendelsens ikrafttræden. Er etableringen ikke fuldt gennemført indenfor fristen, vil godkendelsen kun gælde for den produktion der ved udløbet af de 4 år eller i løbet af de 4 år er registreret på ejendommen. Ejeren skal underrette tilsynsmyndigheden, såfremt besætningens størrelse 4 år efter godkendelsesdatoen ikke har nået den godkendte størrelse.

Fristen for udnyttelsen af miljøgodkendelsen er forlænget til 4 år. I første etape skal plansiloer samt tilbygning til foderladen etableres. I anden etape opføres goldko- og opdrætsstalden. Der indsættes dyr når byggeriet er færdigt og der forventes fuld produktion indenfor 2 år efter afslutning af etape 2. Udvidelsen af dyreholdet sker ved eget tillæg Sluttelig opføres den nye gyllebeholder.

2. GENERELLE FORHOLD

2.1. Beskrivelse af virksomheden

Godkendelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Vråvej 550, 9760 Vrå. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktionen med CHR nr. 34470, og ejendommen har CVR nr. 21365033.

Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den vedlagte miljøtekniske beskrivelse, jf. bilag 1, og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.

Almindelige sæsonudsving i husdyrproduktionen samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres. Tilpasninger, f.eks. som følge af ændrede vægtgrænser indenfor samme dyregruppe, accepteres også, så længe det samlede antal DE ikke overskrides.

2.2. Meddelelesespligt

Udskiftning af arealerne omfattet af denne godkendelse skal altid forud anmeldes til kommunen. Dette skal ske senest den 1. august forud for det kommende dyrkningsår³.

Anmeldelsen vurderes herefter af kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare³.

2.3. Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering³. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2018.

2.4. Ophør

Vilkår:

2.4.1. Ved ophør af produktionen skal gyllesystemet tømmes for gylle og staldene rengøres. Gylle og fast gødning bringes ud i henhold til aktuelle regler om udspredding. Eventuelle rester af olie og/eller kemikalier bortskaffes i henhold til gældende regulativer herfor.

Hvis husdyrproduktionen ophører, skal ejeren kontakte kommunen, så der kan aftales en forsvarelig nedlukningsplan.

I de følgende kapitler gives en detaljeret beskrivelse af den ansøgte produktion og kommunens vurderinger af de mulige effekter på det omgivende miljø og naturen.

Hvis kommunen har fastsat vilkår, vil de være beskrevet detaljeret i begyndelsen af det kapitel eller afsnit, de vedrører. Det vil ofte være sådan, at ansøger skal kunne dokumentere overfor kommunen, at et vilkår er opfyldt. Eventuelle krav til dokumentation er samlet og gengivet i vilkårene på side 3.

Anvendelse af "bedst tilgængelige teknologi" (BAT) vil være omtalt i de enkelte kapitler og afsnit, hvor det er relevant. Da krav om BAT har særligt fokus og udspringer af et EU-direktiv, findes en samlet redegørelse om BAT og tilhørende vurderinger i kapitel 8.

³ jf. Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

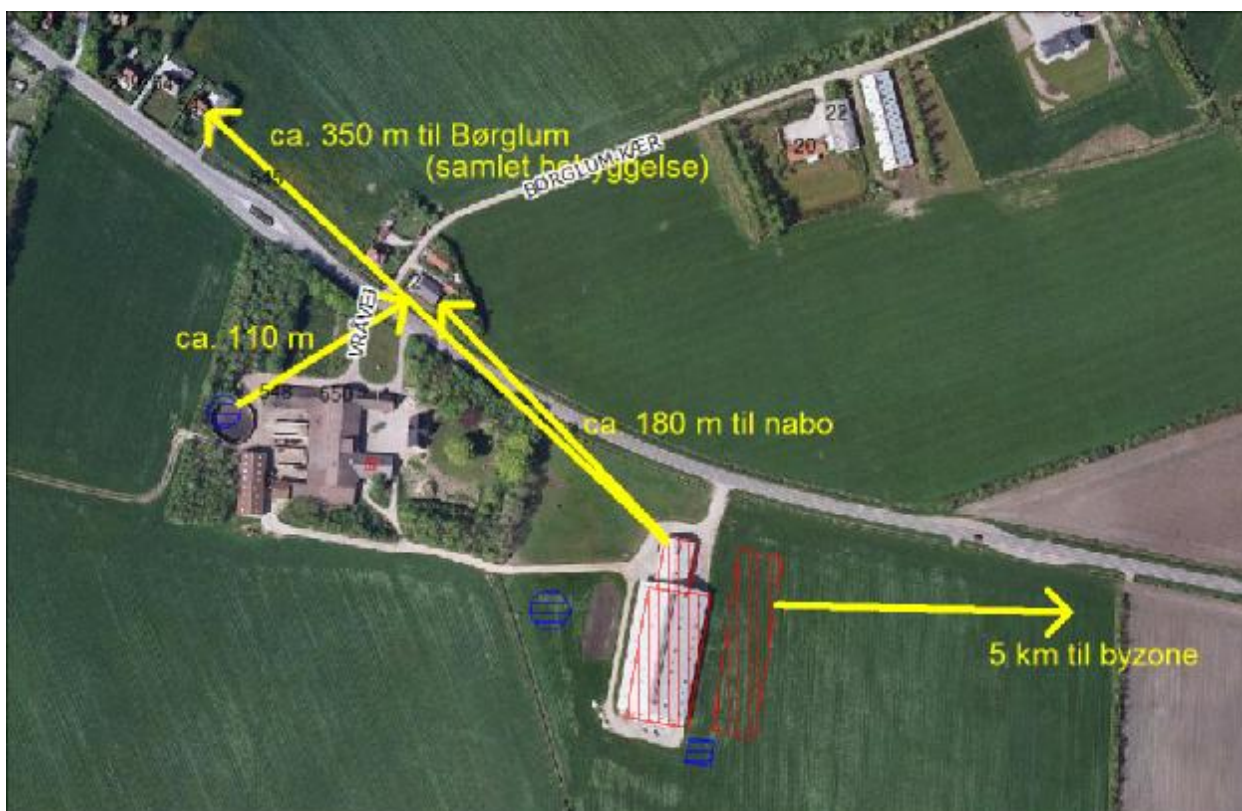
3. HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.1. Afstande til beboelser, fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.

Produktionsbygningerne på husdyrbruget ligger ca. 155 meter fra beboelsen og de oprindelige, gamle staldbygninger. Bortset fra to heste og en gyllebeholder anvendes de gamle staldanlæg ikke til produktionen.

Fra den eksisterende kostald er der ca. 180 meter til nærmeste beboelse, der ligger nordvest herfor. Se kort nedenfor. Nærmeste beboelsen ligger på en ejendom uden landbrugspligt. Afstanden skal måles fra nærmeste staldbygning til nærmeste punkt på beboelse.

Nærmeste område, som er udlagt til boligområde (samlet bebyggelse) er 'Børglum' der er beliggende ca. 350 meter nordvest for ejendommens staldanlæg. Der er ca. 5 km til nærmeste byzone, 'Vrå'.

Afstande til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone

Husdyrbrugets projekterede anlæg ligger udenfor fredninger, strand- klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer og udenfor skov-, vej- og kirkebyggelinjer.

Kommunen har konstateret at alle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel mv. i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, er overholdt.

3.2. Placering i landskabet

3.2.1. Der skal plantes langs Vråvej, som angivet på nedenstående foto. Der skal etableres en stedse vedligeholdt læbeplantning, bestående af planter, som i løbet af 4-5 år giver en vedvarende, effektiv sløring. Bepantningsbæltet skal bestå af min. 3 rækker, og være udført senest ét år efter gylletanken eller den nye staldbygning er opført.

3.2.2. Når gyllebeholderen ikke længere er nødvendig for driften, skal den fjernes senest 1 år efter ophør.

Der er søgt om opførelse af ny ungdyr- og goldkostald samt en gyllebeholder. Stalden og beholderen skal placeres i tilknytning til den eksisterende kostald. Da den eksisterende kostald er placeret ca. 155 meter fra den øvrige bygningsmasse på ejendommen, betragtes også den ansøgte stald samt gyllebeholder som fritliggende.

I samråd med ansøger har kommunen på en besigtigelse den 12. august 2010 vurderet, at den bedste placering af en slørende beplantning omkring den nye fritliggende stald og gyllebeholder, er en læbeplantning langs vejen, som vist på fotoet.

Det er kommunens vurdering, at der er fundet den bedste placering til opførelsen af den nye stald. På grund af forholdsvis kort afstand til Børglum (samlet bebyggelse) er det ikke muligt af hensyn til bl.a. lugtgeneafstanden at placere stalden ved den øvrige bygningsmasse. Der udover virker det naturligt og mest hensigtsmæssigt at placere den ansøgte stald og gyllebeholder i tilknytning til den eksisterende kostald.

Der er ingen specielle udpegninger (værdifuldt kulturmiljø, særligt bevaringsværdigt landskab mm.) for området. Det vurderes, at der ikke er væsentlige hensyn til landskab, natur miljø samt naboer, der taler imod den foreslåede placering af stalden samt gyllebeholderen.

Ca. 22 meter vest for den nye gyllebeholder ligger en grøft/lille vandløb. Vandløbet er ikke beskyttet efter naturbeskyttelsesloven. Afstandskravet jf. husdyrloven er 15 meter til vandløb/grøft, og er dermed overholdt. Ansøger har indsendt en ansøgning om rørlægning af grøften/vandløbet, af hensyn til sikkerheden ved et eventuelt udslip/spild fra beholderen. Sagen er ikke færdigbehandlet.

Hvis en beholder er placeret kritisk i forhold til sårbar natur eller vandløb, stilles ofte skærpede vilkår af hensyn til gylle sikkerheden. Da arealerne omkring beholderen er helt uden hældning, finder Hjørring Kommune ikke, at der er begrundelse for at stille skærpede vilkår.

4. HUSDYRHOLDET OG PRODUKTIONSFORHOLD

4.1. Husdyrholdet og staldanlæg

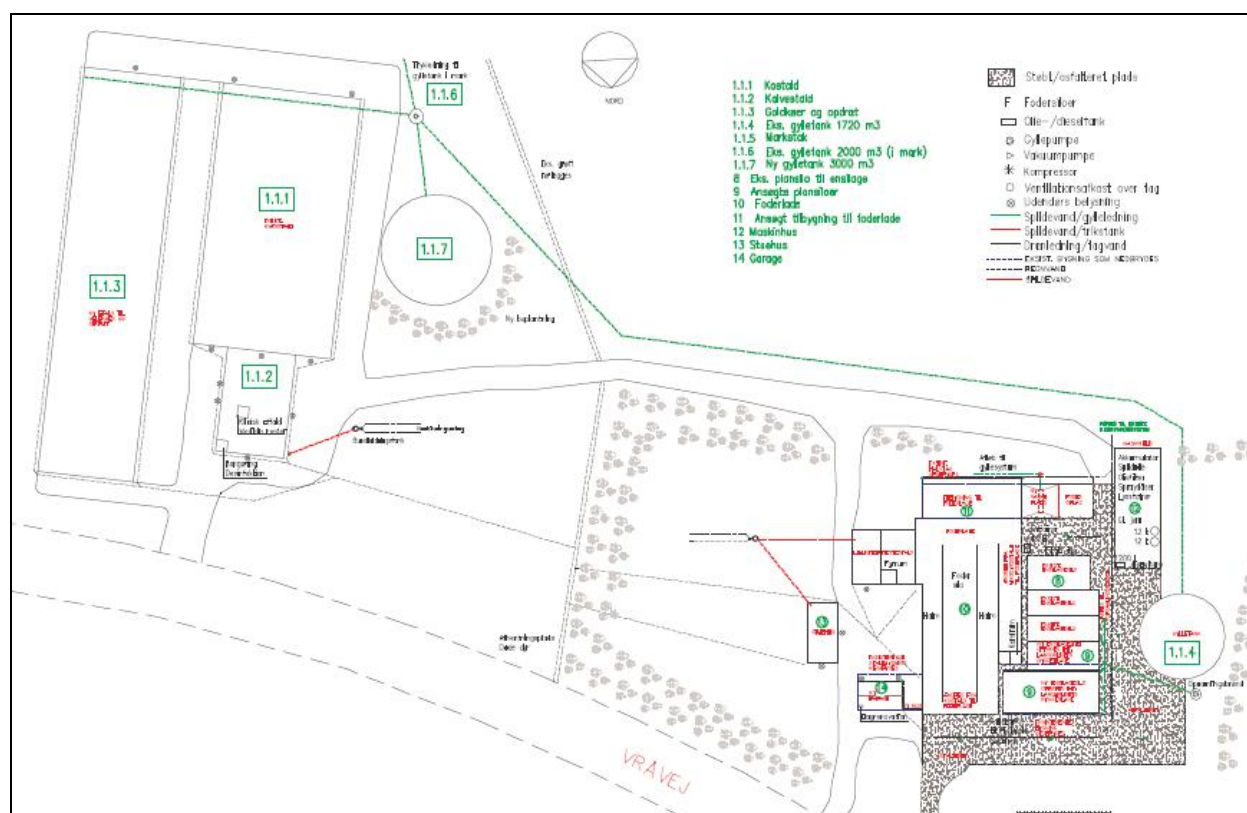
Vilkår:

- 4.1.1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor.
- 4.1.2. I det nye staldafsnit, 1.1.3, skal der i gangarealet etableres faste, drænedede gulve med skraber og ajleafløb.
- 4.1.3. Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte, og gulvet skal være udført med ajleafløb.
- 4.1.4. Lysningsarealet til ajleafløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gulvareal.
- 4.1.5. Der skal hver dag foretages skrabning hver anden time både i staldafsnit 1.1.1 og 1.1.3.
- 4.1.6. Skraberer i den nye stald, 1.1.3, skal være forsynet med timer.

Dyrehold og staldtype	Staldafsnit nr.	Vægt-grænser	Antal års-dyr	DE	Kg mælk pr. årsko
Malkeko, tung race, Sengestald med fast gulv, 2% hældning, skrabning hver 2. time	1.1.1		214	310	10.600
Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	1.1.1		6	8,7	10.600
Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	1.1.2		40	10,8	
Malkeko, tung race, Sengestald med fast gulv, 2% hældning, skrabning hver 2. time	1.1.3		25	36,2	10.600
Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	1.1.3		15	21,7	10.600
Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald med fast gulv, 2% hældning, skrabning hver 2. time	1.1.3		190	96,6	
Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	1.1.3		25	6,8	
Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	1.1.3	40-60 kg	125	1,6	
1 voksen årshest, under 300 kg	1.1.4		1	0,2	
1 voksen årshest, 500-700 kg	1.1.4		1	0,4	
Dyreenheder i alt				493	

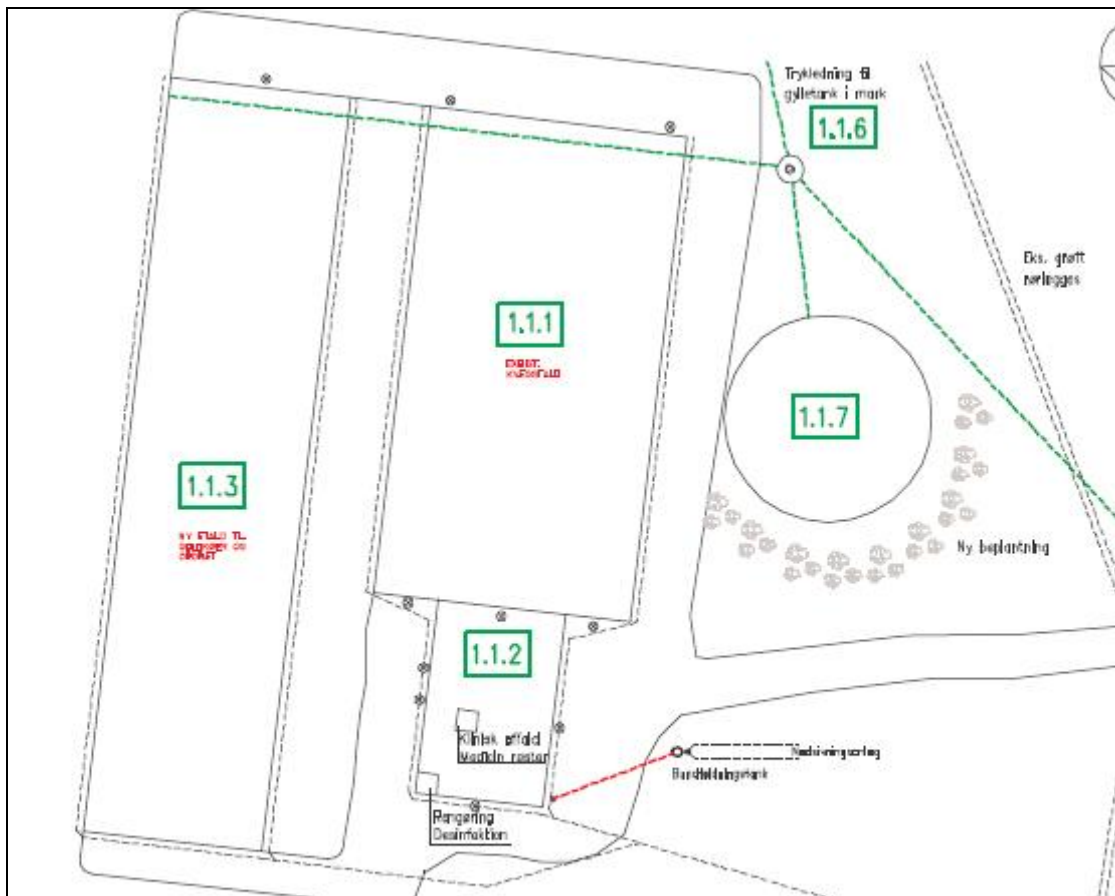
Nedenfor ses 3 oversigter over ejendommens bygninger. Den første oversigt skal vise bygningernes placering i forhold til hinanden. På de efterfølgende to tegninger ses de enkelte staldanlæg med angivelse af nr. på staldafsnit.

Sydøst for anlægget, 6-700 meter derfra, ligger en 2000 m³ stor gyllebeholder i marken. Beholderen er ikke vist på anlægstegningen.

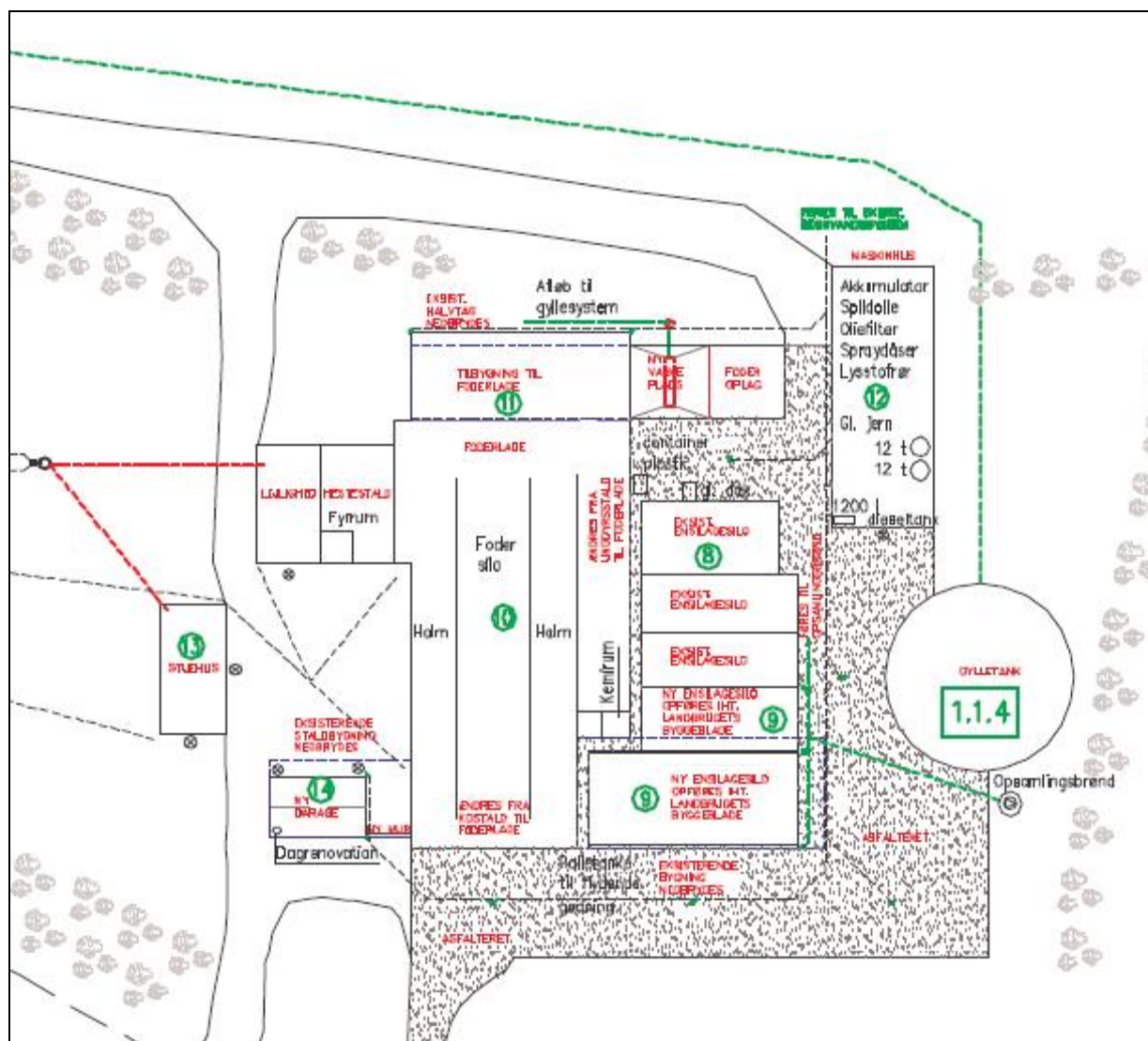

Samlet oversigt over ejendommen bygninger

Det ansøgte staldanlæg: 1.1.1: eks. kostald, 1.1.2: eks. kalvestald, 1.1.3: ny til goldkøer og opdræt, 1.1.7: ny 3000 m² gylletank, 1.1.6: trykledning til eks. gylletank i marken (6-700 meter derfra).

De eksisterende bygninger på ejendommen: 1.1.4: eks gylletank, 8: eks plansilo, 9: ansøgt plansilo, 10: foderlade, 11: ansøgt tilbygning til foderlade, 12: maskinhus, 13: stuehus, 14: garage

Miljøgodkendelsen er givet på grundlag af de oplysninger om husdyrholdet og staldtyper i den ansøgte produktion, som fremgår af vilkår 4.1.1 ovenfor.

Den ansøgte ungdyr- og goldkostald etableres med fast gulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time. Småkalvene og tyrekalvene går i dybstrøelse. Desuden er der syge- og kælvningsbokse ligeledes med dybstrøelse. Den eksisterende kostald er også med fast gulv, 2 % hældning og skrabning hver 2. time.

For at sikre, at den forudsatte miljøeffekt opnår, er der stillet vilkår til indretning og drift af det valgte staldsystem.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Den ansøgte produktion lever op til kravet om BAT. Den nye ungdyr- og goldkostald såvel som den eksisterende kostald er med fast gulv, 2 % hældning og skrabning hver 2. time. Staldsystemet lever dermed op til niveauet for BAT jf. de af Miljøstyrelsen vedtagne teknologiblade for Fast drænedede gulve med skraber og ajleafløb.

Det fremgår af teknologibladet, at den forventede reduktion af ammoniakfordampningen i stalde med fast drænedede gulve med skrabning er på 50 % i forhold til referencestalden.

4.2. Ventilation

Der er naturlig ventilation i alle staldbygningerne.

Med henblik på at reducere energiforbruget er det i henhold til BREF BAT at anvende naturlig ventilation. Kommunen vurderer derfor, at ventilationssystemet er BAT i den aktuelle sag.

4.3. Fodring

Bedriftens eget grovfoder er basis i foderrationen og der supplerede med indkøbt kraftfoder, korn, mineraler, vitaminer m.m. Kraftfoder, korn, mineraler m.m. opbevares i siloer og som sæk-kevarer

Det oplyses, at der tages analyser af alt grovfoder, således at foderplanen kan optimeres efter bl.a. energi- og proteinindhold. Der udarbejdes foderplan i samarbejde med kvægkonsulent. Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende og der udarbejdes EndagesFoderKontrol (EFK).

Med henblik på at reducere dyrenes N-udskillelse er det ifølge BREF-dokumentet (2003) BAT at tilpasse foderet til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser (fasefodring), at optimere foderet på baggrund af fordøjelige/disponible næringsstoffer samt at tilsætte foderet aminosyrer. Derudover nævnes det at visse fodertilsetninger, herunder enzymer, kan forøge fodereffektiviteten. Tilsvarende er det med henblik på at reducere dyrenes fosforudskillelse BAT at anvende fasefodring med højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at BREF-dokumentet alene omhandler svin og fjerkræ og ikke kvæg. Idet koen er en drøvtygger, kan de forhold der er nævnt i BREF-dokumentet ikke ukritisk overføres til en kvægproduktion. Således er det f.eks. ikke muligt at anvende fytase eller syntetiske aminosyrer. I de senere år har der imidlertid været øget forsknings- og rådgivningsmæssig fokus på fosfor og fordringsnormen for fosfor er reduceret. Gennem foderplanlægningen er der ligeledes fokus på indholdet af såvel fosfor som protein i foderblandingen.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ansøgers valg af fodringsteknik med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til BAT.

4.4. Ensilage

Vilkår:

4.4.1. Markstakke med ensilage må ikke være placeret nærmere end 100 meter fra nabobeboelse

4.4.2. Ensilagestakke, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder, må højst være placeret på samme sted i 24 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før ensilage igen må placeres på samme sted. I tilfælde af etablering af ensilage i markstak skal tidspunkt og placeringen noteres på et kortbilag i driftsjournalen.

Der opbevares ensilage i køresiloer ved ejendommen. I forbindelse med udvidelsen etableres yderligere to ensilagesiloer (se anlægstegning). Derudover vil der ved behov blive opbevaring af ensilage i markstakke i henhold til gældende regler for bl.a. tørstofindhold ved placering af ensilage i markstakke.

For at minimere lugtgener fra markstakke med ensilage stilles vilkår om en maksimal afstand på 100 meter til nabobeboelse.

4.5. Energi og vandforbrug

Ansøger har opgivet det forventede forbrug af el og vand på årsplan (Bilag 1). Det forventede forbrug af el og vand på årsplan ligger på normerne for tilsvarende bedrifter.

Der er installeret varmeveksler, som ved hjælp af varmen fra mælkekølingen varmer brugsvand op. Ligeledes er der installeret et cip-anlæg så mest mulig af vandet fra rengøring af malkean-

læg bliver genbrugt. Det bevirker også at der bruges mindre kemikalier til rengøring, samt mindre energi til opvarmning af vandet.

Der er udendørs lyskilder flere steder på ejendommen. Der er dagslysstyring på udendørs belysning hvilket reducerer el-forbruget til lys. Der anvendes lavenergi-belysning. I stalden er der vågelys med få armaturer om natten.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Det er BAT at anvende lavenergi-belysning.

Med henblik på reduktion af vandforbruget er det ifølge BREF BAT at rengøre stald og inventar med højtryksrensere efter hver produktionscyklus, at foretage regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlæg for at undgå spild, at registrere vandforbrug samt at finde og reparere evt. lækager.

Sammenholdes ansøgers tiltag med henblik på reduktion af energi- og vandforbruget med BREF-dokumentet vurderes det, at det ansøgte projekt lever op til BAT.

4.6. Spildevand herunder regnvand

Vilkår:

- 4.6.1. Al vask af traktorer, maskiner, redskaber og dyretransportvogne skal foregå på befæstet, tæt plads med bortledning af spildevandet til gyllebeholder eller særskilt opsamlingsbeholder.
- 4.6.2. Hvis ikke vaskepladsen findes i forvejen, skal den befæstede plads udføres i overensstemmelse med Landbrugets Byggeblad for "Udenoms faciliteter, Vaskeplads til landbrugsmaskiner", nr 103.11-03, revideret 14.04.09. Pladsen skal være etableret senest ½ år efter godkendelsesdato.

Afløbsforhold fremgår af anlægstegningen. Forventede mængder af spildevand fremgår af bilag 1. Overfladevand og vaskevand fra den ansøgte vaskeplads tilledes gylletanken.

Der er i normtallet for gylleproduktionen indregnet 3.100 l rengøringsvand og drikkevandsspild pr. ko.

Tagvand fra produktionsbygninger samt stuehus ledes til nedsivningsanlæg og vandløb. Der er sanitært spildevand fra driften.

Kommunen vurderer, at kapaciteten i gyllebeholderen er tilstrækkelig til at rumme de angivne mængder spildevand i ansøgt drift, herunder regnvand. Ligeledes vurderer kommunen, at den samlede håndtering af spildevand sker på forsvarlig vis.

Der gøres opmærksom på, at udledning af overfladevand og tagvand fra den ansøgte stald kræver kommunal tilladelse, som skal være ansøgt og meddelt inden byggeriet påbegyndes.

4.7. Affaldshåndtering

I Bilag 1 ses ansøgers redegørelse for hvordan de forskellige typer af affald håndteres.

Affald skal opbevares og bortskaffes efter kommunens regulativer. Dette betyder bl.a. at alt miljøfarligt affald skal sorteres i separate beholdere og at aflevering til rette modtager skal kunne dokumenteres overfor kommunen.

Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen. Det gælder dog ikke afbrænding af affald, der er tilladt i medfør af kommunernes affaldsregulativ (haveaffald og skovaffald).

4.8. Driftsforstyrrelser eller uheld

Der er udarbejdet en beredskabsplan for bedriften, der beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild samt strømsvigt m.v. Beredskabsplanen var vedhæftet ansøgningen.

I Bilag 3 ses kort over ejendommen med placering af pulverslukkere, nærmeste telefon, brandhaner mm.

Kommunen har vurderet beredskabsplanen og finder, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår.

5. GØDNINGSPRODUKTION OG –HÅNDBLING

5.1. Gødningstyper og mængder. Overblik

Det producerede husdyrgødning på ejendommen er kvæggylle og dybstrøelse.

Der produceres i alt på ejendommen kvæggylle svarende til 442,7 DE og dybstrøelse svarende til 50,2 DE. Der drives ikke flere andre ejendomme under det samme CVR-nummer.

I de følgende afsnit redegøres nærmere for de enkelte gødningstyper og deres håndtering.

5.2. Flydende husdyrgødning

Vilkår:

5.2.1. Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt kan der ved hver gylletank, hvor der sker påfyldning af gyllevogn, anlægges en læsseplads, således at spild kan opsamles. Pladsen skal etableres i henhold til Landbrugets Byggeblad for "læsseplads for gyllevogne", nr. 103.11-2. Afløbet/pumpebrønden skal dimensioneres således, at også et større spild kan opsamles. Pladsen skal være etableret senest ½ år efter godkendelsesdato.

Ifølge den indsendte kapacitetserklæring er der opbevaringskapacitet i de to eksisterende og i den ansøgte gyllebeholder til ca. 12 måneder.

I mængden er der inkluderet rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene samt regnvand fra møddingsplads og gylletank.

Der findes 3 gyllebeholdere på ejendommen, når den nye, ansøgte beholder er opført.

Opbevaringsanlæg	Beholder Nr.	Byggeår	Kapacitet (m ³)	Overdækning
gyllebeholder	1.1.4	1988	1720	flydelag
gyllebeholder	1.1.6	1995	2000	flydelag
gyllebeholder	1.1.7		3.000	Flydelag
I alt			6.720	

Gyllebeholdernes placering fremkort af anlægstegningen i afsnit 4.1. Sydøst for anlægget, 6-700 meter derfra, ligger gyllebeholder nr. 1.1.6 i marken. Beholderen er ikke vist på anlægstegningen.

Kommunen vurderer, at den beregnede opbevaringskapacitet er tilstrækkelig til at opfylde gødningsbekendtgørelsens krav.

Kommunen vurderer, at vilkårene om ikke-faste pumpeanlæg samt beredskabsplan vil være afgørende for at forebygge en utilsigtet forurening.

Alle tanke opfylder Husdyrgødningsbekendtgørelsens skærpede krav (pr. 15.08.2008) til pumper etc. Der udføres 10 års-beholderkontrol af godkendt firma. Tankene tømmes normalt 1 gang årligt med henblik på inspektion.

Al gyllen udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til Plantedirektoratets normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Gyllen udbringes med slæbeslanger

samt ved nedfældning. En række af arealerne ligger under 1.000 m fra sårbare arealer i henhold til § 7 i Husdyrloven og her nedfældes gyllen på sort jord og i græs.

Der udarbejdes mark- og gødningsplan og der tages analyser af gyllen. Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

Ansøgers redegørelse og Kommunens vurdering i forhold til BAT

Jf. BREF er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderens skal tømmes jævnligt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt. Der omrøres kun i gyllen umiddelbart før tømning af beholderen. Det er endvidere BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag eller et flydelag, der etableres med snittet halm eller tilsvarende.

Der er ikke etableret fast overdækning på gylletanken/tankene. Med kvæggylle er det almindeligvis ikke problematisk at etablere et godt flydelag og der er derfor begrænset effekt ved etablering af fast overdækning.

Ligeledes ifølge BREF kan det være BAT at behandle husdyrgødning på bedriften med visse betingelser. Disse betingelser vedrører landbrugsareal til rådighed, overskud af eller efterspørgsel på lokale næringsstoffer, teknisk assistance, marketingsmuligheder for grøn energi samt lokale regler. Er der f.eks. et overskud af næringsstoffer i området, men tilstrækkelig areal til at udbringe husdyrgødningen, kan det være BAT at foretage separation af husdyrgødningen

Der foretages ikke behandling (separation, beluftning, biologisk behandling, forsuring, kompostering eller lign.) af husdyrgødningen på anlægget. Det oplyses, at der er tilstrækkeligt landbrugsareal til rådighed i lokalområdet og samtidig er der tale om en relativ lille udvidelse, der ikke økonomisk kan bære investering i separationsanlæg.

Jf. BREF er det med henblik på at reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne BAT at afbalancere tilførselen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer. Det er endvidere BAT at reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere at undlade at tilføre gødning til arealer der skråner, støder direkte op til vandløb samt at udbringe gødning så tæt som muligt på tidspunktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer. Det er endvidere BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres.

Sammenholdes ansøgers foranstaltninger vedr. opbevaring, behandling og udbringning af husdyrgødning, med BREF-dokumentet vurderer kommunen at det ansøgte projekt lever op til BAT.

5.3. Fastgødning inkl. dybstrøelse

Vilkår:

- 5.3.1. Markstakke med komposteret dybstrøelse må ikke være placeret nærmere end 100 meter fra nabobeboelse.
- 5.3.2. Markstakke med komposteret dybstrøelse må højst være placeret på samme sted i 12 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før dybstrøelse igen må placeres på samme sted. I tilfælde af etablering af dybstrøelse i markstak skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag i driftsjournalen.

Dybstrøelsen fra produktionen opbevares i markstak. For at minimere gener for omkringboende, er der stillet vilkår om en minimums afstand på 100 meter til nabobeboelse.

6. GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

6.1. Lugt

Miljøstyrelsens ansøgningsystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra stalene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse indenfor hver type.

Områdetype	Lovens krav: minimum afstand (m) - Geneafstanden	Korrigeret geneafstand (m)	Aktuelle afstande (m)
Byzone / Sommerhusområde	350		5000
Samlet bebyggelse	232	10	217
Enkelt bolig	97	6	99

Lugtgeneafstandene er beregnet for fuld besætning. Alle eksisterende og nye stalde indgår i beregningen.

Som det ses af tabellen ovenfor, overholder den ansøgte produktion lovens minimumkrav til lugtgeneafstande (den korrigerede geneafstand) til de forskellige typer af beboelser i området.

Den korrigerede geneafstand er geneafstanden, hvor de staldafsnit, som er placeret længere væk end 1,2 gange geneafstanden er bort screenet. Den korrigerede geneafstand er så kort (6 og 10 meter) da de fritliggende stalde med husdyrene er screenet bort fra beregningen. Derved er det kun hestestalden lugtgener der gælder i forhold til naboer og samlet bebyggelse.

Da gylleopbevaring primært foregår i ejendommens gylletanke, forventer kommunen kun lugtbidrag fra ejendommens gylletanke ved omrøring og udkørsel samt ved transport af gylle til opbevaring på anden ejendom.

Kommunen forventer ikke væsentlige lugtgener fra produktionens foderanlæg. Lugt fra produktionen vil dog altid i en vis udstrækning afhænge af landmandens indsats vedr. rengøring og stalddygge.

6.2. Fluer og skadedyr

Skadedyr bekæmpes generelt i henhold til Statens Skadedyrsbekæmpelse samt kommunens anvisninger.

Der anvendes Neporex (ell. tilsvarende middel) som larvemiddel til bekæmpelse af fluelarver ved kalvene. Dette hindrer flueproblemer.

Ved behov anvendes derudover middel mod voksne fluer i løbet af sommeren. Der er fast aftale med rottebekæmpelsesfirma, der aflægger ejendommen besøg 4 gange årligt.

Det vurderes, at ejendommens tiltag til forebyggelse og bekæmpelse af fluer og skadedyr vil være tilfredsstillende.

6.3. Støj fra anlægget og maskiner

6.3.1. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer: Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver referencetiden inden for den pågældende periode.

Mandag-fredag kl. 07-18 (8 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time)	Alle dage kl. 22-07 (½ time)	Alle dage kl. 22-07
Lørdag kl. 07-14 (7 timer)	Lørdag kl. 14-18 (4 timer)		Maksimal værdi
	Søn- og helligdag kl. 07-18 (8 timer)		
55 db (A)	45 db (A)	40 db (A)	55 db (A)

Støjkilder på ejendommen er malkeanlæg, gyllepumper, højtryksrensere, den daglige brug af traktorer samt transporter til og fra ejendommen. Desuden kan indblæsning af foder give anledning til støj.

Malkeanlægget kører to gange dagligt. Brugen af traktorer i det daglige vil normalt begrænse sig til dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt markarbejde ud over dette.

Stationære støjkilder er placeret inde i bygningerne. Der er begrænset støj i forbindelse med flytning og transport af dyr. Gyllepumper kører ca. 2 gange om ugen.

Kommunen forventer ikke, at driften af husdyrbruget vil give anledning til væsentlige støjgener for naboer.

6.4. Transport

I miljøgodkendelsen skal der indgå en vurdering af, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlig miljømæssige gener for de omboende. Færdsel på offentlig vej reguleres derimod af færdselsloven og håndhæves af politiet. Forhold vedrørende private fællesveje administreres af kommunens vejmyndighed efter privatvejsloven.

Den interne transport på ejendommen er indrettet, så den giver minimum gene for naboer. Transport med husdyrgødning af offentlig vej er indtegnet på vedlagte bilag 4. Hovedparten af arealerne ligger tæt på ejendommen og der er begrænset transport af offentlige veje. Med hensyn til antallet af transporter henvises til bilag 1.

Gylletransporter og transporter med markafgrøder er sæsonbetonet, medens øvrig transporter med dyr og foder er jævnt fordelt over hele året. Gyllekørsel på offentlig vej udføres af maskinstation.

Kommunen vurderer, at omfanget af kørsel til og fra ejendommen ikke vil antage et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboerne i området.

Støj og rystelser i forbindelse med transport, vil dog altid være afhængig af i hvilket omfang landmanden forstår at vise hensyn, dvs. måden der køres på og tidspunktet.

6.5. Støv fra anlæg og maskiner

De væsentligste støvkilder på ejendommen er håndtering af halm til strøelse samt håndtering af foder. I forbindelse med transporter til og fra markerne samt ved markarbejde kan der opstå støvgener i lokalområdet.

Kommunen vurderer, at støvgener fra anlægget og fra transporter ikke vil medføre væsentlige gener for beboerne i lokalområdet.

Støv som følge af transporter, vil dog altid være afhængig af, i hvilket omfang landmanden forstår at vise hensyn, dvs. måden der køres på og tidspunktet.

6.6. Lys

Udendørs lyskilder er markeret på anlægstegningen. Der er dagslysstyring på udendørs belysning hvilket reducerer el-forbruget til lys. Der anvendes lavenergi-belysning.

I stalden er der vågelys med få armaturer om natten.

Kommunen forventer ikke, at belysningen på ejendommen vil medføre væsentlige gener for trafikanter eller naboer.

7. BEDRIFTENS PÅVIRKNINGER AF NATUR OG MILJØ

7.1. Ammoniakfordampning og naturområder

Hjørring Kommunes vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen herunder beregninger af ammoniakafsætning omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg, da husdyrbruget ikke allerede har en miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelsesloven.

Ifølge husdyrloven er det et krav, at der skal ske en reduktion af ammoniakfordampningen på 25 % for de stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde – i forhold til et fastlagt referencestaldsystem. Beregningerne viser, at dette krav er opfyldt. Ansøger har opfyldt det ved, at der etableres fast drænet gulv i den nye stald. Fast drænet gulv har en lavere ammoniakfordampning end referencestaldsystemet.

I en radius på 1000 meter omkring husdyrbruget er der ingen Natura 2000 områder og arealer beskyttet efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, men flere små moser, kultur- og naturenge, søer og vandløb beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 1.782 kg N/år i nudrift og 2.874 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af bedriften medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stald og lager på 1.092 kg N/år. Beregningen er foretaget med de forudsætninger, der fremgår af ansøgningen.

Den forøgede afsætning af ammoniak i 3 udvalgte naturpunkter (Fig. 1) er beregnet til 0,0 – 0,1 kg N/ha per år, mens den samlede afsætning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 0,0 – 0,2 kg N/ha per år.

Den forøgede afsætning af ammoniak i nærmeste Natura 2000 område er ikke beregnet med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakdeposition med afstand fra kilden.

Kommunen vurderer, at udvidelsen som beskrevet i ansøgningen:

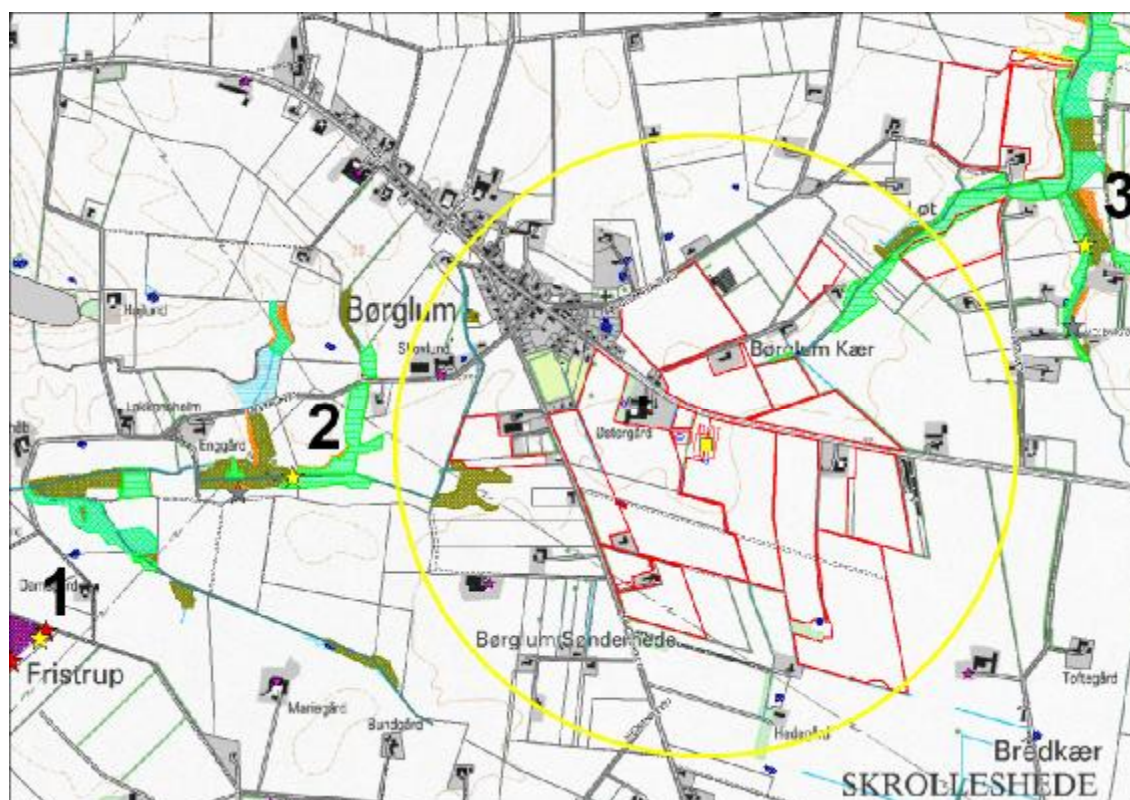
- vil have en neutral effekt på Natura 2000 områder.
- vil have en neutral effekt på arter beskyttede efter EF-habitatsdirektivet bilag IV og II.
- ikke vil påvirke de beskyttede naturarealer⁴, der ligger inden for en radius på 1.000 m fra stald- og lageranlæg. Der er i denne vurdering ikke medtaget en kumulativ effekt, idet der inden for en radius på 1.000 m fra husdyrbruget ikke er registreret andre ejendomme med mere end 75 DE.
- vil have en neutral effekt på beskyttet natur, som støder op til ejendommens udbringingsarealer.
- vil have en neutral betydning for de biologiske værdier i det fredede område Rubjerg Knude, der er den nærmeste fredning med ammoniakfølsomme naturtyper.

Kommunen vurderer samlet, at den projekterede udvidelse kan gennemføres uden negative konsekvenser for den omgivende natur, underforudsætning af, at miljøgodkendelsens vilkår overholdes.

---

⁴ [Naturarealer defineret efter Husdyrlovens § 7 og Naturbeskyttelseslovens § 3](#)

Figur 1. Ejendommens (gul firkant) beliggenhed i forhold til naturpunkt 1-3 (gul stjerne) og arealer beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3. Gul cirkel angiver 1 km radius omkring ejendommen.

Kommunens detaljerede vurdering af naturforholdene ses i bilag 2.

7.2. Oversigt over bedriftens udbringningsarealer

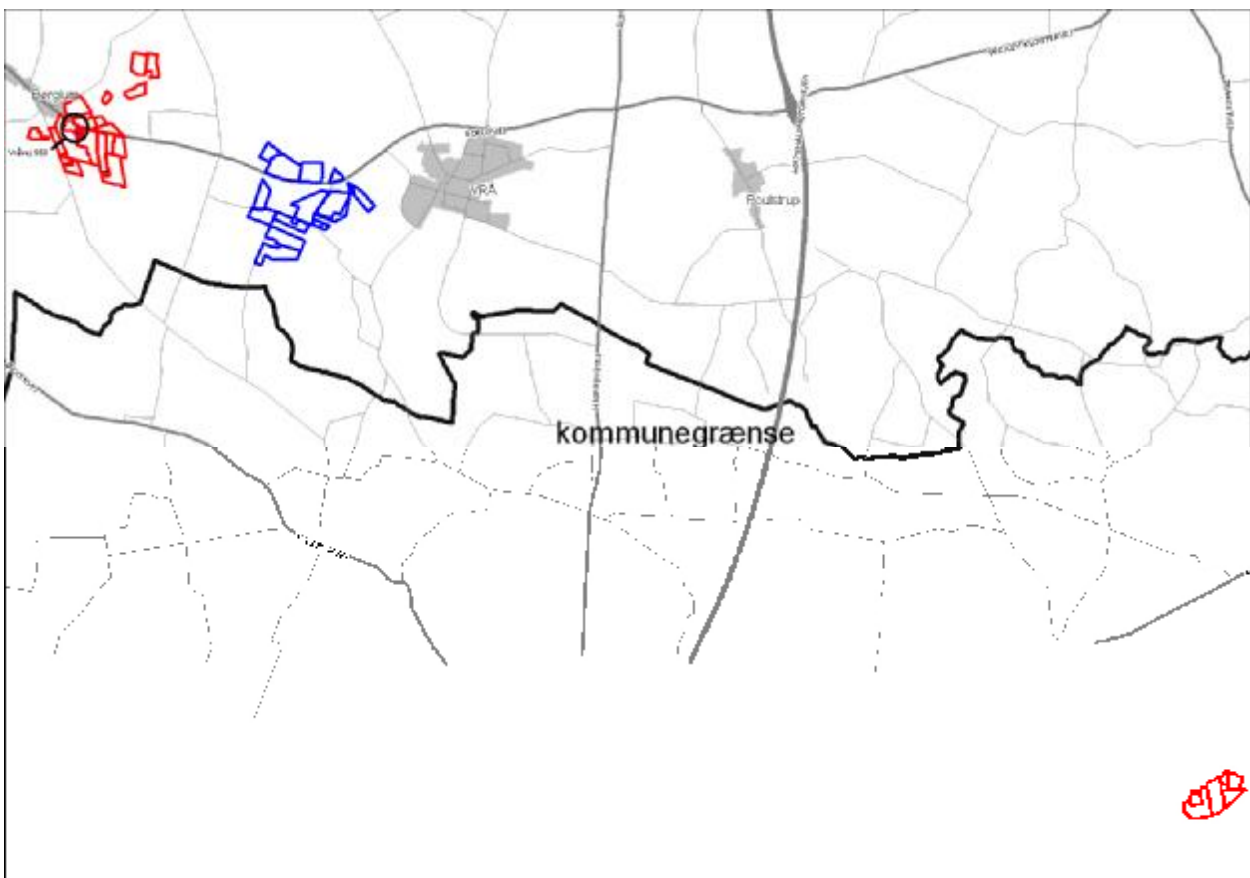
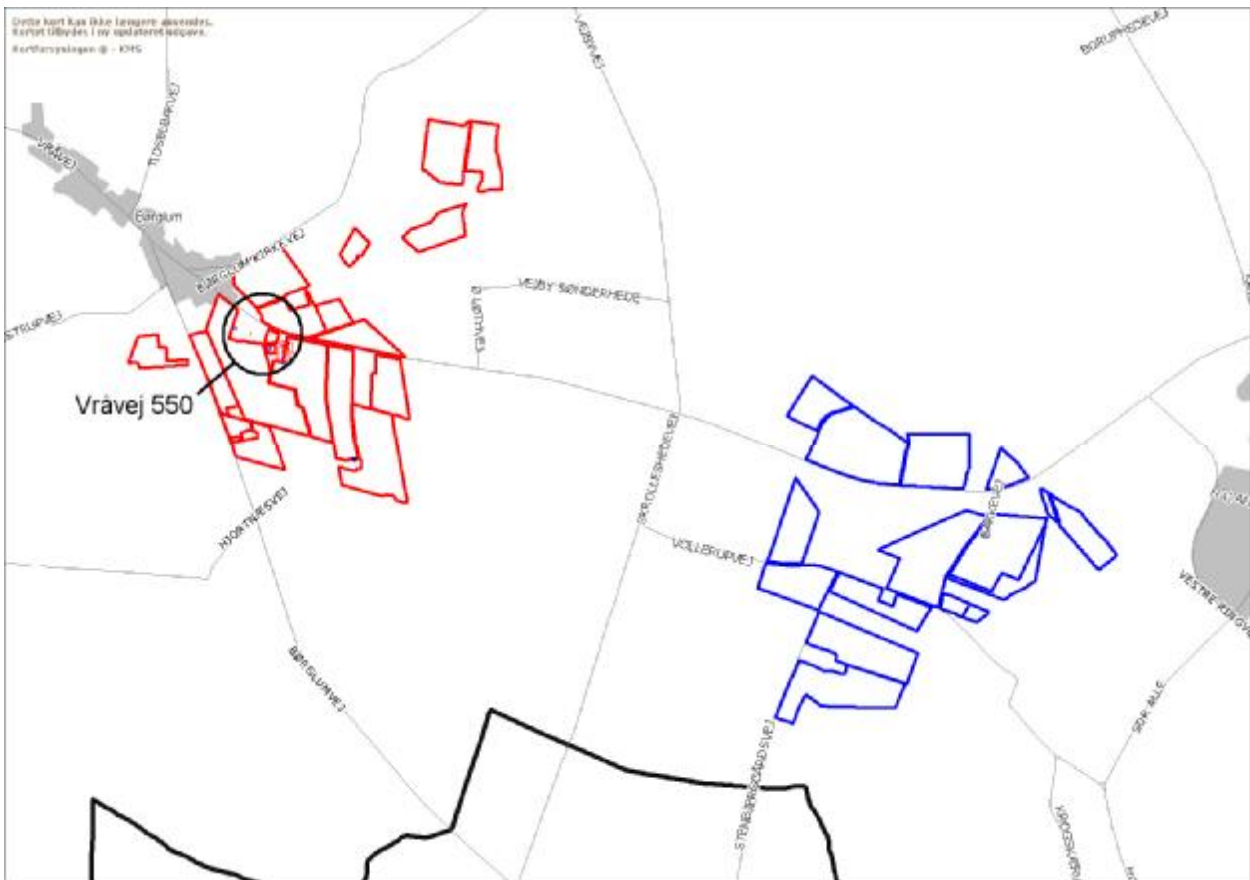
7.2.1. På bedriften må ikke anvendes et sædskifte, der har et højere udvaskningsindeks end 80, jf. bilag

Til ejendommen hører 134,26 ha ejede/forpagtede udbringningsarealer samt 110,84 ha udbringningsarealer, der er aftalearealer med tredjemand. 35,7 ha af de ejede/forpagtede arealer er beliggende i Brønderslev Kommune. I bilag 6 ses Brønderslev kommunes udtalelse til sagen.

Nedenstående oversigt viser hvor mange ha, der er placeret i forskellige typer følsomme områder. Det maksimale udvaskningsindeks for sædskiftet er låst fast i et vilkår, da flere af arealerne ligger i nitrat følsomme områder. Vilkår i forhold til grundvandsbeskyttelse (nitratfølsomme indvindingsområder) og nitratklasse 2 beskrives i afsnittene nedenfor.

	I alt, ha	I Nitratfølsomme indvindingsområde	I indsatsplan område	I nitratklasse 2	I fosforklasse 2
Ejet og forpagtede arealer	134,26	81,97		35,71	2,89
Aftalearealer	110,84				

Nedenfor ses to kort med alle udbringningsarealer. Arealer tegnet med rød er ejet/forpagtet arealer. Med blå er aftalearealer. Som det ses på nederste kort er der arealer beliggende i Brønderslev Kommune.

7.3. Vandløb og søer

Udbringningsarealerne er visse steder vandløbsnære og grænser op til naturområder beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Udbringningsarealerne skråner ikke kraftig ned til beskyttede vandløb og § 3 beskyttede naturområder. Udvaskning af fosfat og kvælstof vurderes på denne baggrund ikke at udgøre en betydelig risiko for vandløb og naturområder.

7.4. Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag II & IV arter)

Arter beskyttet ifølge EF-habitatdirektivet bilag IV og II må ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Der er ikke registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV og II i nærheden af ejendommen, men enkelte arter omfattet af bilag IV og II kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. Det vurderes på baggrund af Faglig rapport 322 fra DMU samt kommunens kendskab til området at gælde for odder *Lutra lutra*, markfirben *Lacerta agilis* og spidssnudet frø *Rana arvalis*, samt bæklampret *Lampetra planeri*, der er opmærksomhedskrævende og omfattet af EF-habitatdirektivets bilag II.

Kommunen vurderer, at udvidelse af husdyrbruget har en neutral effekt for de nævnte bilag IV og II arter.

7.5. Fjord og hav

Vilkår:

7.5.1. På bedriften skal der hvert år være 3,1 % efterafgrøder – ud over de til en hver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder. Efterafgrøderne skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. Hverken de ekstra efterafgrøder eller efterafgrøder som følge af de generelle krav må erstattes af ”grønne marker

Nitrat

Arealerne i Brønderslev Kommune ligger i et område udpeget som Nitratklasse 2. For at lovens krav kan overholdes, er der valgt ekstra efterafgrøder.

Beskyttelsesniveauet for nitrat er defineret som en skærpelse af det generelle harmonikrav i nitratklasse 1-3. Afhængig af udbringningsarealernes placering vil der på bedriftsniveau blive beregnet et samlet krav til hele bedriften. DE reduktionsprocenten kan variere mellem 50 % og 100 %, hvor 50 % vil være tilfældet, når alle udbringningsarealer er placeret i nitratklasse 3, og 100 % vil være tilfældet, når alle udbringningsarealer er placeret uden for nitratklasse 1-3. DE reduktionsprocenten for Vråvej 550 er angivet til 90,69 %. Alle markerne i Brønderslev Kommune ligger i nitratklasse II.

I ansøgningen viser beregningen, at det maksimale dyretryk, DE_{max} er 2,0859 DE/ha, og det reelle dyretryk, DE_{reel} for ansøgt drift, er 2,29 DE/ha. Udvaskningsberegninger af kvælstof (N) beregnet via Farm-N viser en udvaskning på 47,4 kg N/ha uden virkemidler og 46,20 kg N/ha med virkemidler. Da kg N/ha DE_{reel} er mindre end kg N/ha DE_{max} er beskyttelsesniveauet vedrørende nitrat-overfladevand overholdt, selvom DE_{reel} er større end DE_{max} . Der må således udsprede 2,29 DE/ha på markerne.

Alle udbringningsarealerne i Hjørring Kommune afvander til Skagerak. Til dette vandområde stilles der i husdyrmiljøloven ikke maksimale grænser for udledning af kvælstof og fosfor, der rækker ud over de generelle harmoniregler til dette vandområde.

Kommunen har vurderet det aktuelle projekts mulige påvirkninger af de marine dele af habitatområderne H203 (Knudegrund) og H202 (Lønstrup Rødgrund). I udpegningsgrundlagene for de 2 områder ses ikke at være kvælstof- eller fosforfølsomme arter i det marine vandmiljø.

Fosfor

Med hensyn til fosfor så ligger alle markerne i Brønderslev Kommune inden for oplande til meget sårbare Natura 2000 områder. Alle markerne er sandede jorde (JB4). Mark 50-1 og 53-1 er drænedede og ligger i fosforklasse II. Derudover ligger de 2 marker i okkerklasse 4, hvor der ingen risiko er for okkerudledning.

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift samt oplysninger om P-klasser, vanding samt dræning for de ansøgte udbringningsarealer, så er det beregnet, at beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt. Der stilles derfor ikke skærpede vilkår til fosfor.

7.6. Grundvand

Ca. 82 ha af udbringningsarealerne er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde.

Husdyrgodkendelsesloven stiller krav om, at udvaskningen fra udbringningsarealer i sådanne områder ikke må øges fra nudrift til ansøgt produktion, hvis den i nudriften er over 50 mg nitrat/liter.

Ved valg af ekstra efterafgrøder, viser beregningerne i Miljøstyrelsens ansøgningssystem, at udvaskningen af nitrat fra de 82 ha ikke øges fra nudrift til ansøgt produktion. Lovens krav er dermed opfyldt på dette punkt. Vilkåret om de ekstra efterafgrøder er stillet under afsnit 7.5 (vilkår 7.5.1)

8. BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT - bedst tilgængelig teknologi.

Ansøgers redegørelser vedr. fravalg af BAT samt en beskrivelse af management og egenkontrol præsenteres her. Ansøgers redegørelse er gengivet i *kursiv*

Fravalg af forsuring:

Der etableres ikke forsuring på ejendommen i forbindelse med udvidelsen.

Idet der er tale om en staldtype med fast drænet gulv, vil der kun kunne opnås en reduktion i ammoniakfordampningen fra lagertanken svarende til ca. 1 %. Der er dermed en begrænset miljømæssig effekt ved etablering af forsuring.

Fravalg af fast overdækning

Der er ikke etableret fast overdækning på gylletanken/tankene. Med kvæggylle er det almindeligvis ikke problematisk at etablere et godt flydelag og der er derfor begrænset effekt ved etablering af fast overdækning.

Fravalg af fodertilgag

Med henblik på at reducere dyrenes N-udskillelse er det ifølge BREF-dokumentet (2003) BAT at tilpasse foderet til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser (fasefodring), at optimere foderet på baggrund af fordøjelige/disponible næringsstoffer samt at tilsætte foderet aminosyrer. Derudover nævnes det at visse fodertilgag, herunder enzymer, kan forøge fodereffektiviteten. Tilsvarende er det med henblik på at reducere dyrenes fosforudskillelse BAT at anvende fasefodring med højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at BREF-dokumentet alene omhandler svin og fjerkræ og ikke kvæg. Idet koen er en drøvtygger, kan de forhold der er nævnt i BREF-dokumentet ikke ukritisk overføres til en kvægproduktion. Således er det f.eks. ikke muligt at anvende fytase eller syntetiske aminosyrer. I de senere år har der imidlertid været øget forsknings- og rådgivningsmæssig fokus på fosfor og fordringsnormen for fosfor er reduceret. Gennem foderplanlægningen er der ligeledes fokus på indholdet af såvel fosfor som protein i foderblandingen

Egenkontroller og Management

- *Der udarbejdes mark- og gødningsplan i henhold til lovkrav, således at tildelingen af næringsstoffer til afgrøderne optimeres*

- *Kvælstoftilførslen korrigeres årligt i forbindelse med kvælstofprognosen der offentliggøres omkring 1.april (N-prognosen afhænger af klimaet de enkelte år).*
- *Der er tilknyttet fagkonsulenter, der gennemgår bedriften med ejer og medarbejdere efter behov*
- *Der udarbejdes EndagesFoderKontrol (EFK).*
- *Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende, således at nyeste viden anvendes.*
- *Der er fast dyrlægeaftale.*
- *Der føres sprøjtejournal, medicinjournal og logbog for gylletanke.*
- *Gylletanke bliver kontrolleret hvert 10. år af autoriseret kontrollant.*
- *Køletanken tæthedsprøves hvert år af et autoriseret kølefirma.*
- *Der er lavet beredskabsplan, således at evt. uheld kan stoppes og konsekvensen for det omgivende miljø begrænses mest muligt (se bilag 4).*
- *Personalet uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.*
- *Ved påfyldning af marksprøjte sikres at der ikke sker overløb.*
- *Der er vandforsyning fra lukket system.*
- *Der leveres mælk til Arla og produktionen er dermed omfattet af kvalitetsprogrammet Arlagården (www.arlafoods.dk/arlagaarden), der stiller en række krav til de daglige rutiner på ejendommen*

I henhold til BREF (2003) er det BAT at uddanne bedriftens personale, at registrere energi- og ressourceforbrug samt forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødning af markerne korrekt samt at have nødfremgangsmåde ved evt. uheld.

Kommunen har med baggrund i ansøgers redegørelse for staldindretning, foder, opbevaring/ behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, management og egenkontrol vurderet, at det ansøgte lever op til niveauet for BAT for en ejendom med den pågældende husdyrproduktion og størrelse med de vilkår der er stillet i denne godkendelse. BAT vurderingen omfatter også de eksisterende stalde.

Det skal bemærkes, at BAT-vurderingen er foretaget som en selvstændig vurdering uden hensyn til om beskyttelsesniveauerne i husdyrmiljøloven er overholdt.

9. ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET

9.1. Alternativer og 0-alternativet

Nedenfor i kursiv ses ansøgers redegørelse for alternativ og 0-alternativ til de ansøgte.

Et alternativ til udvidelsen er fortsat at sende ungdyrene på kviehotel eller at etablere en kvægproduktion på en anden ejendom. Ved at samle produktionen på én ejendom opnås imidlertid en række stordriftsfordele, samtidig med at det daglige arbejde og tilsyn med dyrene lettes.

0-alternativet. I enhver landbrugsproduktion er der et løbende behov for udvidelse af produktionen. Med stigende omkostninger inden for de fleste områder skal der produceres stadig mere for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt at produktionen løbende skal udvi-

des. Derudover er der bedre muligheder for at tiltrække og fastholde udefra kommende arbejdskraft med en større produktion i nye og arbejdsvenlige produktionsanlæg.

Hirtshals den 30. september 2010

Anette Beermann Størup

Teknik & Miljø

Team Landbrug

10. BILAG

Bilag 1. Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger)

Energi- og ressourceforbrug	Ansøgningsnr. 13936	Dato 07.12.2009
Oplysninger om ejendommen "Østergaard" Vråvej 550		

A. Ventilation af driftsbygninger

Bygning nr.	Antal afkast	Afkast højde, m	Afkast højde, over tag	Overtryk/undertryk/ andet	Bemærkninger

Bemærkninger: Alle produktionsbygningerne er med naturlig ventilation

B. Spildevand

Spildevandstype	Årlig mængde, ca. m ³		Opsamling / bortskaffelse	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Sanitært spildevand (drift)	70 m ³	70 m ³	nedsivningsanlæg	nedsivningsanlæg
Vaskeplads	-	63	gylletank	gylletank
Tagvand fra stalde	3840	5670	ledes til vandløb	ledes til vandløb
Malkestald/mælkerum	655 m ³	865 m ³	gylletank	gylletank
Ensilagepladser	296 m ³	613 m ³	gylletank	gylletank

Bemærkninger: Der er indregnet 3.100 l rengøringsvand og drikkevandsspild pr. ko i gyllemængden

C. Forbrug af råvarer, energi og vand

Ressource	Nudrift	Ansøgt	Opbevaring (tanktype, bygning, indretning)
Dieselolie til traktorer m.v.	16.000 l	20.000 l	1200 l fra 2006 se bilag 2
piller til stokerfyr	12 t	12 t	
Smøreolie	200 l	200 l	maskinhus
Kunstgødning	Forbrug reguleres i h.t. kvælstofprognose		udenfor se bilag 2
Indkøbt foder	550 t	900 t	Foderlade
Pesticider	Forbrug registreres i sprøjtejournal		
Rengøringsmidler/desinfektion	500 l	500 l	forrum i stald
Elforbrug til lys, opvarmning	130.000 kwh	150.000 kwh	

m.v.			
Drikkevand og vaskevand (drift)	12.000 m ³	19.500 m ³	
Andet			
Bemærkninger:			

D. Transport til og fra ejendommen						
	Antal/mængde pr. år		Kapacitet pr. transport		Antal transporter pr. år	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
2 ugers tyrekalve	120	135	15	17	8	8
Kvier til kviehotel *	120	-	10	-	12	-
Køer til slagtning	80	100	8	10	10	10
Døde dyr	12	20	1	1	12	20
Indkøbt foder	550 t	750 t	30 t	30 t	19	25
Eget korn o.lign.	125 t	125 t	16 t	16 t	8	8
Gylle som flyttes i lastvogn	2000 t	2000 t	34 t	34 t	59	59
Gylle	2700 t	4350 t	20 t	20t	135	218
Dybstrøelse	290 t	465 t	12 t	12 t	25	38
indkøbt Halm	240 t	390 t	8 t	8 t	30	49
Dieselolie	16000 l	20000 l	1200 l	1200 l	14	17
Andet						
Bemærkninger: * kvier med retur						

E. Affald		
	Opbevaring	Bortskaffelse
Dagrenovation	Affaldssæk se bilag 2	Kommunal ordning
Døde dyr	Se bilag 2	DAKA
Landbrugsplast	container se bilag 2	Kommunal ordning
Papir/nylonsække	container se bilag 2	Kommunal ordning
Klinisk risikoaffald	Forrum i stald	modtagerstation
Emballage fra sprøjtemidler	rengøres derefter i affaldssæk	Kommunal ordning
Rester af sprøjtemidler	bruges op	modtagerstation
Spildolie	maskinhus	modtagerstation
Oliefiltre	maskinhus	modtagerstation
Akkumulatorer	maskinhus	modtagerstation
Dæk	bruges som overdækning til ensilagesilo	Kommunal ordning/værksted
Jern/metal	se bilag 2	Produkthandler
Spraydåser	se bilag 2	Kommunal ordning
Lysstofrør	se bilag 2	Kommunal ordning
Elektronisk affald		Genbrugsplads
Andet		
Bemærkninger:		

F. Støjkilder			
Type	Driftsperiode	Tiltag til begrænsning af støj	Placering
Ventilation	naturlig		
Korntørring	efter behov i høst		laden
Malkeanlæg (malkning + rengøring)	7 timer i døgnet		
Kompressor	små: efter behov stor: 4 timer/døgn		
Gyllepumper	10 timer 2 x om ugen	støj svag pumpe	
Daglig brug af traktor			
Transport af levende dyr			
Bemærkninger:			

Bilag 2. Detaljeret vurdering af påvirkning af naturområder

Naturudtalelse vedr. ansøgning om udvidelse (§ 12) Vråvej 550

Hjørring Kommunes vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen herunder beregninger af ammoniakafsætning omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg, da husdyrbruget ikke allerede har en miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelsesloven.

Nærmeste Natura 2000 område ligger 9,5 km fra husdyrbruget. Habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, og habitatbekendtgørelsen § 7, stk. 1 og 2, og § 8, stk. 6 indebærer, at der skal foretages en vurdering af, om den samlede ammoniakpåvirkning fra husdyrbruget risikerer at have en negativ effekt på bevaringsmålsætningen for habitatområdet. Endvidere skal kommunalbestyrelsen, jf. § 23, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, varetage følgende hensyn: Beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning. Kommunalbestyrelsen kan, jf. § 29, stk. 2, i en godkendelse efter § 11 eller § 12 fastsætte yderligere vilkår, der er nødvendige for at sikre, at de hensyn, der er nævnt i § 23, varetages.

Ved godkendelsen skal det endvidere sikres, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, jf. husdyrbruglovens § 19, nr. 2. Kommunalbestyrelsen skal meddele afslag på ansøgninger om godkendelse efter husdyrbruglovens §§ 11 og 12, hvis lovens § 19 ikke er opfyldt, jf. husdyrbruglovens § 31.

Natura 2000

Der ligger ingen Natura 2000 områder indenfor ejendommen. Nærmeste Natura 2000 område er Rubjerg Knude og Lønstrup Klint (Natura 2000 område 7), der ligger omkring 9,5 km nordvest for husdyrbruget.

Udbringningsarealerne er hovedsagligt placeret i tilknytning til ejendommen. Nærmeste Natura 2000 område er Rubjerg Knude og Lønstrup Klint, der ligger omkring 9,5 km nordvest for udbringningsarealerne.

Da ejendommen ikke omfatter arealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderer Kommunen, at ammoniakfordampning igennem luftbåren ammoniak umiddelbart er den eneste potentielle påvirkning af terrestriske naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for det nævnte Natura 2000 område.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakdeposition med afstand fra kilden er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område. Bedriftens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af terrestriske naturtyper i området vil være marginal og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakdeposition.

Kommunen vurderer derfor, at udvidelsen har en neutral effekt på Natura 2000 området.

Bilag IV og II arter

Arter beskyttet ifølge EF-habitatdirektivet bilag IV og II må ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Der er ikke registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV og II i nærheden af ejendommen, men enkelte arter omfattet af bilag IV og II kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. Det vurderes på baggrund af Fag-

lig rapport 322 fra DMU samt kommunens kendskab til området at gælde for odder *Lutra lutra*, markfirben *Lacerta agilis* og spidssnudet frø *Rana arvalis*, samt bæklampret *Lampetra planeri*, der er opmærksomhedskrævende og omfattet af EF-habitatsdirektivets bilag II.

Kommunen vurderer, at udvidelse af husdyrbruget har en neutral effekt for de nævnte bilag IV og II arter.

Arter beskyttede efter Rødliste, Gulliste, Bern- og Bonn-konventionen

Danmark har et internationalt ansvar for at værne om (beskytte) arter beskyttet ifølge den danske Rød- og Gulliste. For at beskytte deres fortsatte eksistens må de ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Arter opført på Bonn-konventionens liste I og Bern-konventionens liste II og III har Danmark ligeledes et internationalt ansvar for at beskytte. For at beskytte deres fortsatte eksistens må de ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Der er ikke registreret arter omfattet af Rød- og gullisten samt Bonn- og Bern-konventionen i nærheden af ejendommen, men enkelte arter omfattet af nævnte lister kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. Det vurderes på baggrund af kommunens kendskab til området at gælde for odder *Lutra lutra*, markfirben *Lacerta agilis* og spidssnudet frø *Rana arvalis*, samt bæklampret *Lampetra planeri*.

Kommunen vurderer, at udvidelse af husdyrbruget har en neutral effekt for de nævnte liste arter.

Beskyttet natur efter naturbeskyttelseslovens § 3

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod ændringer i tilstanden.

Beskyttelsen gælder for alle de beskyttede naturtyper bortset fra søer og vandløb, hvis de har en minimumsstørrelse på 2.500 m² i sammenhængende areal. Beskyttelsen gælder for søer på 100 m² eller derover. De beskyttede vandløb er udpeget af de tidligere amtsråd og godkendt af miljøministeren.

Arealer, der er mindre end 2.500 m², er omfattet af beskyttelsen, hvis de indgår en mosaik af naturtyper med et samlede areal på 2.500 m².

• Målsætning af arealer beskyttet efter § 3

I Hjørring Kommune er arealer beskyttede efter Naturbeskyttelseslovens § 3 tildelt en målsætning efter, hvor værdifulde de er for at kunne opretholde en rig og varieret natur med gode muligheder for spredning af dyr og planter i Kommunen.

Målsætningssystemet bygger dels på et strukturindeks, dels et botanisk indeks. Strukturindekset indeholder en vægtning af parametre som vegetationsstruktur, afgræsning og drift samt naturtypekarakteristiske strukturer. Det botaniske artsindeks bygger på en vægtning af den enkelte arts score samt områdets artssammensætning og diversitet. Arterne inddeles i typiske arter, positive og særligt positive arter samt problematiske arter.

Herudover indgår en række plan forhold i et areals målsætning. Det gælder områdets:

- Værdi som regionalt og lokalt naturområde
- Værdi som levested for fredede eller rødlistede arter af planter og dyr
- Værdi som yngle- og rasteområde for bilag IV-arter, der er beskyttede efter habitatdirektivet
- Værdi som økologisk forbindelse
- Værdi som kulturmiljø

Arealer, der ikke er beskyttede efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, vurderes nærmere, hvis merbelastningen med ammoniak er over 0,5 kg N/ha per år eller der på eller tæt ved arealerne er registreret følgende:

- Natura 2000
- Bilag IV-arter
- Bilag II-arter
- Botanisk lokalitet med et særligt værdifuldt naturindhold
- Rødliste arter, fredede planter og dyr eller andre liste arter
- Kommunal naturpleje
- Besigtigelsesnotater, der viser at et areal har et særligt naturindhold

•Kumulativ effekt i forhold til N-deposition

Der er ikke andre ejendomme med dyrehold større end 75 DE indenfor 1000 meter af husdyrbruget. Kommunen vurderer, at der ikke er en kumulativ effekt med hensyn til deposition af ammoniak i de nærliggende naturområder.

Det kan ikke udelukkes, at der med tiden sker forringelser af de nærliggende naturområder, hvis der kommer flere udvidelser af ejendomme indenfor 1000 meter af naturområderne.

•N-deposition

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 1.782 kg N/år i nudrift og 2.874 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af bedriften medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stald og lager på 1.092 kg N/år. Ammoniakfordampning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning indgår ikke i beregningerne.

Indenfor en radius på 1000 meter af ejendommen er der registreret naturtyper omfattet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, men flere moser, kultur- og naturenge, søer og vandløb beskyttede efter Naturbeskyttelseslovens § 3.

Den generelle baggrundsbelastning for området er ifølge DMU (2009) 12,6 – 12,8 kg N/ha per år.

Afsætningen af ammoniak er beregnet i 3 naturområder (Fig. 1 og Tabel I) som Hjørring Kommune vurderer, er de mest ammoniakfølsomme.

Naturpunkt 1:

En § 3 hede, som er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3. Det betyder, at arealet ikke må udsættes for aktiviteter, der kan medføre tilstandsændringer. Udvidelsen medfører en forøget afsætning af ammoniak i området på 0,0 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for området er 12,6 kg N/ha per år.

Arealet er i Kommuneplan 2009 udpeget til værdifuldt naturområde og er registreret som botanisk lokalitet af meget stor botanisk betydning. Lokaliteten er voksested for en række planter, der er følsom til ekstrem følsomme overfor påvirkninger, der kan forringe naturtilstanden. Det gælder bl.a. påvirkning med ammoniak, der medfører en tilgroning af området med bl.a. hurtigt voksende græsarter. Af arter, der er ekstrem følsomme over på tilgroning, er der bl.a. registreret følgende: Djævelsbid, Guldblomme og Alm. Månerude. Alm. Månerude er på den Danske Gulliste og Guldblommer er på både den Danske Gulliste og Habitatdirektivets bilag V. Herudover vokser der på lokaliteten Plettet Gøgeurt, som er fredet.

Djævelsbid er værtsplante for Hedepletvinge, der er omfattet af Habitatsdirektivets bilag II.

For at bevare området som voksested for bl.a. Plettet Gøgeurt, Djævelsbid og Guldblomme har Hjørring Kommune iværksat pleje på området.

Heden vurderes derfor til at have en høj målsætning og en tålegrænse på 10,0 – 12,5 kg N/ha per år. En tilførsel på 0,0 kg N/ha per år må betragtes som en uvæsentlig belastning. Hjørring Kommune vurderer derfor, at husdyrbruget har en neutral påvirkning af området naturværdier.

Naturpunkt 2:

En § 3 mose, som er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3. Det betyder, at arealet ikke må udsættes for aktiviteter, der kan medføre tilstandsændringer. Ved udvidelsen tilføres 0,0 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for området er 12,6 kg N/ha per år.

Naturområdet ligger ikke i område udpeget til særlig værdifuldt naturområde, værdifuldt naturområde eller økologisk forbindelse i Kommuneplan 2009, og der er ikke registrerede botaniske lokaliteter, fredede eller rødlistede dyr og planter. Hjørring Kommune vurderer på baggrund af gennemgang af luftfoto at området har middel målsætning. Naturområdet vurderes derfor at have en tålegrænse på 17,5 – 22,5 kg N/ha per år.

En tilførsel på 0,1 kg N/ha per år må betragtes som en uvæsentlig belastning.

Naturpunkt 3:

En § 3 mose, som er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3. Det betyder, at arealet ikke må udsættes for aktiviteter, der kan medføre tilstandsændringer. Ved udvidelsen tilføres 0,1 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for området er 12,8 kg N/ha per år.

Naturområdet ligger ikke i område udpeget til særlig værdifuldt naturområde, værdifuldt naturområde eller økologisk forbindelse i Kommuneplan 2009, og der er ikke registrerede botaniske lokaliteter, fredede eller rødlistede dyr og planter. Hjørring Kommune vurderer på baggrund af gennemgang af luftfoto at området har middel målsætning. Naturområdet vurderes derfor at have en tålegrænse på 17,5 – 22,5 kg N/ha per år.

En tilførsel på 0,2 kg N/ha per år må betragtes som en uvæsentlig belastning.

● Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturarealer

Udbringningsarealerne støder flere steder op til § 3 beskyttet naturområder. Disse arealer vurderes ikke at blive yderligere belastet i forbindelse med den ansøgte udvidelse, da harmonikravet både i nudrift og ansøgt drift er 2,3 DE/ha.

Kulturenge må kun anvendes som udbringningsarealer, hvis de er anvendt som dette inden 1992 og intensiteten for udbringning ikke øges.

Randpåvirkning som følge af sprøjtning og gødskning af de beskyttede arealer, der grænser op til udbringningsarealerne ses allerede i dag, og vil ikke ændres med den påtænkte udvidelse.

● Stærkt skrående arealer

Ifølge § 26 stk. 3 i bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. må flydende husdyrgødning ikke udbringes på stejle skråninger med en hældning på mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m² eller fjorde inden for en afstand af 20 meter fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

Udbringningsarealerne skråner ikke kraftigt ned mod vandløb og naturområder beskyttet efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Udvaskning af fosfat og kvælstof vurderes på denne baggrund ikke at udgøre en betydelig risiko for negativ påvirkning af vandløb og naturområder.

Forhold i forbindelse til Kommuneplanen

Husdyrbruget har ikke arealer indenfor områder udpeget som særlig værdifuldt naturområde, værdifuldt naturområde eller økologiske forbindelser i Kommuneplan 2009.

I områder udpeget som særlig værdifuldt naturområde, skal kommunen sikre, at der ikke sker arealanvendelsen eller ændringer af tilstanden, der begrænser natur- og landskabsværdier. I de særligt værdifulde naturområder skal beskyttelsen af eksisterende natur fremmes, og der skal skabes sammenhæng mellem de enkelte naturområder, jf. retningslinje 2.3.3 i kommuneplan 2009.

I områder udpeget som værdifuldt naturområde må arealanvendelsen ikke forringe muligheden for at opfylde naturkvaliteten for områdets naturtyper, der er fastlagt efter principperne i kommunens naturplanlægningssystem, jf. retningslinje 2.3.4 i kommuneplan 2009.

I økologiske forbindelser skal levesteder for planter og dyr sikres og det skal sikres at barrierer for spredning af planter og dyr så vidt muligt undgås, jf. retningslinie 2.3.7 i Kommuneplan 2009.

Ejendommen har ingen udbringningsarealer indenfor områder udpeget som økologisk forbindelse.

Hjørring Kommune vurderer, at husdyrbruget ikke er i modstrid med Kommuneplanens retningslinier.

Fredninger

Nærmeste fredede område med ammoniakfølsom natur er Fredningen ved Rubjerg Knude og Lønstrup Klint, der ligger 9,5 km nordvest for husdyrbruget. Kommunen vurderer, at ammoniakfordampning derfor er eneste potentielle påvirkning fra husdyrbruget.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakdeposition med afstand fra kilden er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte områder. Bedriftens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af terrestriske naturtyper i området vil være marginal og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakdeposition.

A-målsatte søer

Der er ingen A-målsatte søer i nærheden af ejendommen. Nærmeste A-målsatte sø er Vandplasken, der ligger ved Kærsgård Strand, som ligger mere end 15 km fra husdyrbruget.

Vandplasken består af tidvist oversvømmede lavninger eller områder med konstant vanddække, der har status af næringsfattig sø. Området er levested for flere bilag IV-arter bl.a. spidssnudet frø, strandtudse samt markfirben, og har en overordentlig artsrig vegetation med mange karakteristiske, sjældne eller meget sjældne arter bl.a. Dværgulvefod, Mygblomst, Liden Padderokke og Pukkellæbe. Flere af disse arter har kun få voksesteder i Danmark i øvrigt.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakdeposition med afstand fra kilden er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte områder. Ejendommens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af naturtypen vil være marginal, og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakdeposition.

Kommunen vurderer, at ejendommen ikke påvirker naturtilstanden i den A-målsatte sø negativt.

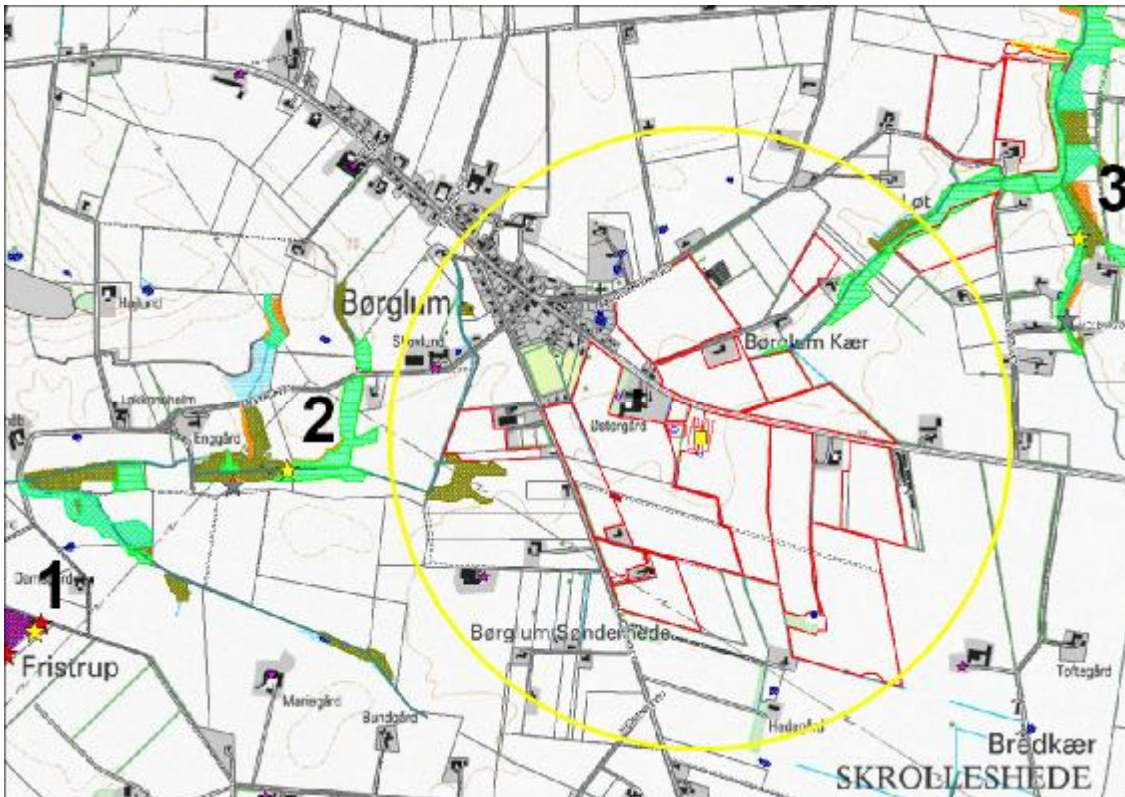
Øvrige bemærkninger

Vurderingen bygger på tolkning af luftfoto, beregning af ammoniakdeposition med de bedst tilgængelige modeller fra DMU samt viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.

Table I. Beregnet merdeposition i udvalgte naturpunkter. Afstand til stald og lager er opgivet som interval for alle stalde og lager anlæg.

Naturpunkt	1	2	3
Naturtype	§ 3 Hede	§ 3 Mose	§ 3 Mose
Målsætning	Høj	Middel	Middel
Målsætningsmetode*	A		
Tålegrænse (kg N/ha per år)	10,0 – 12,5	17,5 – 22,5	17,5 – 22,5
Baggrundsbelastning (kg N/ha per år)	12,6	12,6	12,8
Beregnet merdeposition (kg N/ha per år)	0,0	0,0	0,1
Tilladt merdeposition (kg N/ha per år)		4,9	4,7
Afstand fra staldanlæg til naturpunkt (m)	1970 - 2190	1070 - 1310	1310 – 1460
Afstand fra lageranlæg til naturpunkt (m)	1980 - 2480	1070 - 1720	1390 – 1540
Omfattet af lov	Husdyr-loven Naturbeskyttelses-loven	Husdyr-loven Naturbeskyttelses-loven	Husdyr-loven Naturbeskyttelses-loven
Afgørelse efter lov	Husdyr-loven Naturbeskyttelses-loven	Husdyr-loven Naturbeskyttelses-loven	Husdyr-loven Naturbeskyttelses-loven
Besigtigede (dato)			
Planstatus	Værdifuldt naturområde		

* Målsætningen er beregnet ud fra metode A) ud fra tidligere besigtigelser C) ud fra luftfoto og viden om området

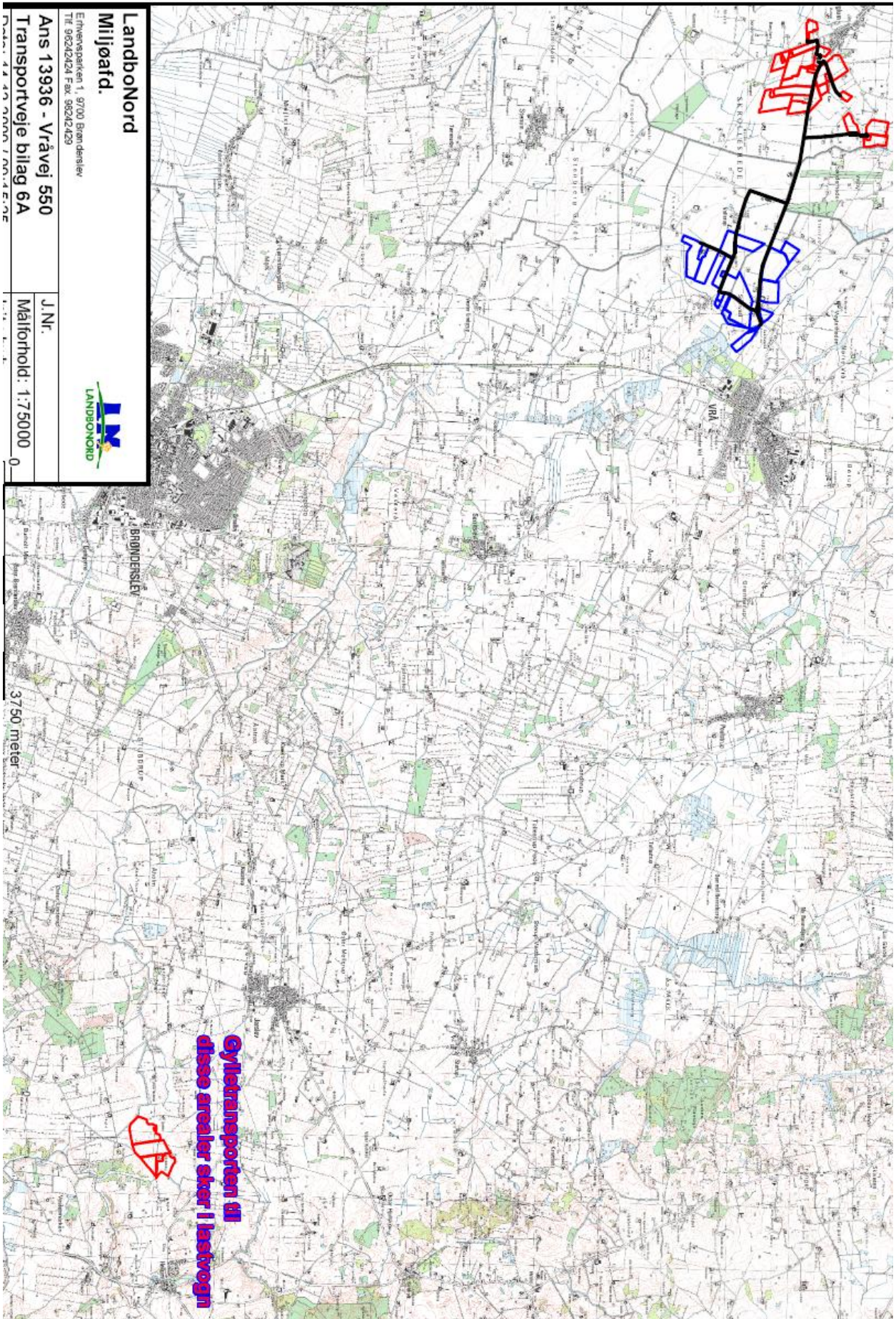

Figur 1. Ejendommens (gul firkant) beliggenhed i forhold til naturpunkt 1-3 (gul stjerne) og arealer beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3. Gul cirkel angiver 1 km radius omkring ejendommen.

Bilag 4. Transportveje

Bilag 5. Notat om Standardsædskifter og referencesædskifter

Uddrag af Miljøstyrelsens Notat om Sædskifter og referencesædskifter af 27.06.07

Kvægsædskifter:		Vårkorn	Lovpligtige efterafgrøder	Vinterkorn	Sædskifte-kløvergræs el. vedvarende græs	Helsæd + majs	I alt	Udvasknings- indeks	Efterafgrødegrundareal	Maksimalt areal med efterafgrøder
K1	6% efterafgr.	45	5	15	20	15	100	98	80	65
K2	10% efterafgr.	42	8	15	20	15	100	96	80	65
K3	6% efterafgr.	36	4	10	30	20	100	94	70	60
K4	10% efterafgr.	33	7	10	30	20	100	92	70	60
K5	6% efterafgr.	26	4	10	40	20	100	94	60	50
K6	10% efterafgr.	24	6	10	40	20	100	92	60	50
K7	6% efterafgr.	17	3	5	50	25	100	88	50	45
K8	10% efterafgr.	15	5	5	50	25	100	86	50	45
K9	6% efterafgr.	8	2	5	60	25	100	86	40	35
K10	10% efterafgr.	6	4	5	60	25	100	84	40	35
K11	6% efterafgr.				70	30	100	80	30	30
K12	10% efterafgr.				70	30	100	80		
K13	Vedvarende græs				100		100	50		

Bilag 6. Udtalelse fra Brønderslev Kommune**Udtalelse til Hjørring Kommune vedr. Vråvej 550, 9760 Vrå**

Hjørring Kommune har den 9. februar 2010 bedt om Brønderslev Kommunes udtalelse i sagen vedrørende udvidelse af husdyrbruget på Vråvej 550, 9760 Vrå. Vråvej 550 er beliggende ca. 2,4 km fra kommunegrænsen til Brønderslev Kommune, og udbringningsarealerne ligger både i Hjørring og Brønderslev Kommune.

Landbrugsgruppen og Naturgruppen har følgende udtalelser til sagen:

Landbrugsgruppen**Overfladevand - Nitrat****Udledning til Haldager Vejle v/Ryå (N2000)**

Der er 6 udspretningsarealer i Brønderslev Kommune. Disse seks ligger i oplandet til Ryå, som afvander til Haldager Vejle i Limfjorden i et område, der er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, Natura 2000 mere specifikt som EF-Habitatområde nr. 15, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 1 og Ramsarområde nr. 7.

Natura 2000 er et netværk af områder i EU med særligt værdifuld natur og er en samlebetegnelse for habitatområder, fuglebeskyttelsesområder og Ramsar-områder. Hvert internationalt naturbeskyttelsesområde består af et eller flere af disse særligt udpegede områder.

Ramsarkonventionen er en vådområdekonvention, hvor 154 lande har forpligtiget sig til at forbedre 1.650 udpegede områder primært for vandfugle. EF-fuglebeskyttelsesdirektiv og EF-habitatdirektiv gælder i alle EU-lande. Områderne er udpeget for en række fuglearter samt andre arter af vildtlevende dyr, planter og naturtyper. Områderne skal overvåges og **må ikke forringes**.

Den internationale opmærksomhed samler sig især om store antal af rastende andefugle, ynglende terner og vadefugle på øer og holme, samt naturtyper i de lavvandede områder og langs kysten. Se nedenstående tabel.

SPA 1 Ulvedybet og Nibe Bredning			Vejledning
Pibesvane		T	F2, F4
Sangsvane		T	F2, F4
Blå kærhøg		Tn	F2
Hedehøg	Y		F1
Skestork	Y		F1
Klyde	Y		F1
Hjejle		T	F2,F4
Almindelig ryle	Y		F1
Brushane	Y		F1
Fjordterne	Y		F1
Havterne	Y		F1
Splitterne	Y		F3
Dværgterne	Y		F3
	Knopsvane	T	F4

	Kortnæbbet gås		T	F4
	Grågås		T	F4
	Lysbuget knortegås		T	F4
	Pibeand		T	F4
	Krikand		T	F4
	Taffeland		T	F4
	Hvinand		T	F4
	Toppet skallesluger		T	F4
	Blishøne		T	F4

Beskyttelsen af vandområderne mod nitratudvaskning til overfladevand er rettet mod oplande, der afvander til de mest kvælstofsårbare Natura 2000-områder. Arealer, som hører under kategorierne "Nitratklasse 1, 2 eller 3", er omfattet af krav om lavere husdyrtryk pr. hektar end de generelle harmoniregler giver mulighed for (dog med visse modifikationer).

Beskyttelsesniveauet for nitrat er defineret som en skærpelse af det generelle harmonikrav i nitratklasse 1-3. Afhængig af udbringningsarealernes placering vil der på bedriftsniveau blive beregnet et samlet krav til hele bedriften. DE reduktionsprocenten kan variere mellem 50 % og 100 %, hvor 50 % vil være tilfældet, når alle udbringningsarealer er placeret i nitratklasse 3, og 100 % vil være tilfældet, når alle udbringningsarealer er placeret uden for nitratklasse 1-3. DE reduktionsprocenten for Vråvej 550 er angivet til 90,69 %. Alle markerne i Brønderslev Kommune ligger i nitratklasse II.

I ansøgningen viser beregning, at det maksimale dyretryk, DE_{max} er 2,0859 DE/ha, og det reelle dyretryk, DE_{reel} for ansøgt drift, er 2,3 DE/ha. Udvaskningsberegninger af kvælstof (N) beregnet via Farm-N viser en udvaskning på 47,60 kg N/ha uden virkemidler og 46,20 kg N/ha med virkemidler. Da kg N/ha DE_{reel} er mindre end kg N/ha DE_{max} er beskyttelsesniveauet vedrørende nitrat-overfladevand overholdt, selvom DE_{reel} er større end DE_{max} . Der må således udspredes 2,3 DE/ha på markerne.

Beregningerne i ansøgningen er foretaget på grundlag af K12 sædskifte. Da standard og referencesædskiftet er det samme, stilles der ikke særlige vilkår hertil.

Det er kommunens vurdering, at en forøget udledning af kvælstof i oplandet til Ryå vil kunne medføre en merbelastning af Natura 2000-området i Limfjorden. Kommunen skal derfor foretage en vurdering af, om udvidelsen af husdyrbruget i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil kunne medføre en væsentlig belastning for udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Det bemærkes endvidere, at basisanalyserne indgår som eksisterende viden i det grundlag husdyrlovens afskæringskriterier for kvælstof og fosfor bygger på. Kommunen har ikke yderligere viden om sårbarheden af Limfjorden, som giver anledning til at vurdere, at det aktuelle opland har en væsentlig større sårbarhed, end forudsat ved fastlæggelsen af husdyrlovens beskyttelsesniveau.

Ryå har et samlet opland på ca. 67.415 ha. De nævnte udbringningsarealer (ejede/ forpagtede) udgør 0,05 % af oplandet til Ryå. Kommunen vurderer alene på den baggrund, at projektet ikke i sig selv kan påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Ifølge udkast "Analyse af udviklingen i husdyrtrykket i Limfjordsoplandet" (Limfjordsrådet / Conterra) har der i oplandet til Ryå været et gennemsnitlig fald i husdyrintensiteten i perioden 2001-2007 på under -0,002 - 0 DE/ha. Der er dermed ikke grund til at antage at anvendelse af de pågældende arealer i sammenhæng med andre projekter kan påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Grundvand

I forhold til nitratberegning for grundvand vil der foreligge en beregning for nitratkoncentrationen i det vand, der forlader rodzonen for udbringningsarealer, hvor hele eller dele af arealet er udpeget som nitratfølsomt indvindingsområde. I den konkrete sag ligger der ikke marker i nitratfølsomme områder i Brønderslev Kommune.

Alle markerne i Brønderslev Kommune ligger i områder med almindelige drikkevandsinteresser og her vurderes de generelle landbrugsregler at være tilstrækkelige til at sikre grundvandet.

Fosfor

Med hensyn til fosfor så ligger alle markerne inden for oplande til meget sårbare Natura 2000 områder. Alle markerne er sandede jorde (JB4). Mark 50-1 og 53-1 er drænedede og ligger i fosforklasse II. Derudover ligger de 2 marker i okkerklasse 4, hvor der ingen risiko er for okkerudledning.

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift samt oplysninger om P-klasser, vanding samt dræning for de ansøgte udbringningsarealer, så er det beregnet, at beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt. Der stilles derfor ikke skærpede vilkår til fosfor.

Naturgruppen

Regionplans udpegnings

Alle udspretningsarealerne (mark 50-0, 50-1, 51-0, 52-0, 53-0, 53-1) ligger iflg. Regionsplan 2005 indenfor udpegnings Naturområde. Der er ingen konflikt med udpegningsarealerne i forhold til udbringningsarealerne.

Landskabsværdier

Arealerne (mark 50-0, 50-1, 51-0, 52-0, 53-0, 53-1) ligger iflg. Regionplan 2005 indenfor udpegnings særlig værdifuld landskab. Der er ingen konflikt i forhold til denne sag.

Beskyttet natur efter naturbeskyttelsesloven § 3

Der er ikke registreret §3 natur på udbringningsarealerne. Der er registreret § 3 beskyttet eng op til mark 53-0 og §3 beskyttet mose og sø ved mark 53-1.

§3beskyttede vandløb.

Mark 50-0, 50-1, 51-0 og 53-0 er beliggende op ad B1 målsatte vandløb, Gyde- og yngelopvækstvand for laksefisk og de er beskyttet med 2m bræmmer.

Naturbeskyttet efter §7.

Nærmeste områder som er beskyttet efter husdyrlovens §7 er beliggende 1050m SØ for den nærmeste mark. Der er derfor ikke krav om nedfældning på udbringningsarealerne.

Bilag IV arter

En række dyr, som er omfattet af Habitatsdirektivet bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring ejendommen. Det kan være odder, markfirben, Spidssnudet frø. Deltaljeret kendskab til de enkelte arters forekomster i området haves ikke, men på baggrund af den viden vi har vurderes udvidelsen at have en neutral effekt for de potentielle arter.

På og umiddelbart op til arealerne er kommunen i øvrigt ikke bekendt med forekomster af planter og dyr, som er omfattet af artsfredning eller optaget på den nationale eller regionale rødlistelister.

Natura 2000

Der er intet sammenfald mellem Natura 2000 områder og udbringningsarealerne i Brønderslev Kommune. Nærmeste Natura 2000 områder er EF-habitatsområde nr. 217 (Nymølle Bæk og Nejsum Hede), der ligger 6,3km NØ for udspretningsarealerne.

Med venlig hilsen

Lise Laursen

Miljømedarbejder

Lise.Laursen@99454545.dk